

„Kanadai Magyar Újság”
 egyesítve a
„KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL”
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb, vezető magyar hetilapja amely mindenkor önzetlenül védi meg az idegenek szándékát magyarság érdekeit és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.
 Előfizetési díj egy évre: \$3.00. Az Okozásba és kifizetésre egy évre \$4.00. Székhelyünk és kiadóhivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

„Canadian Hungarian News”
 Combined with the
„CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL”
 An Independent Weekly Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
 Editorial Offices and Printing Plant
 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$3.00 to Foreign Countries \$4.00

VOL. IX. EVFOLYAM 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA. 1932. FEBRUÁR 25 CSÜTÖRTÖK No. 8 SZAM

HUNGARIAN ARTISTS OF HANDICRAFTS

A DELIGHTFUL ADDRESS, DELIVERED TO THE MANITOBA UNIVERSITY WOMEN'S CLUB by Mrs. WATSON KIRKCONNELL

If we were to attempt to characterize the age in which we live we should probably call it an age of machinery. All over the world, but especially upon the North American continent, we see the tendency towards mass production and the flooding of our stores with millions of cheap articles of standardized pattern. At Woolworth's or Kresge's, any household may obtain clothing and artistic ornaments for the home whose cost is negligible but whose artistic value is very dubious. We are in danger, under such circumstances, of losing the instinct of the human craftsman, the patient, affectionate interest of these handicraft workers, who in the homes of earlier centuries, labored long and lovingly over embroidery, weaving, lace-making, wood-carving and pottery and placed upon their product the imprint of personality.

the elements of design. As is natural in decorative arts which spring naturally from the peasant life of a country, we find these elements of design based primarily on the natural forms of life about them, such as flowers, leaves and branches, and even birds and occasionally human forms. The great majority of Hungarian designs are more or less conventionalized and elaborated flower and leaf forms. Of the more academic, geometrical designs which enter so much into our Anglo-Saxon manufacture, there is much smaller evidence. The Hungarian elements of design rise naturally out of peasant life itself. One should note, too, the variety involved. Every district, even every village, has its own traditions in decorative art, its own predilections for color and fabric and even within the scope of the village type each individual piece of work will vary in its own way according to the whim or humor of its creator. In this endless variety lies one of the perennial charms of folk art.

(TO BE CONTINUED!)

Megfagyott egy hős matróna

A saskatchewan Weyburn-tragikus körülmények között megfagyott egy 71 éves öregasszony, aki haldokló férje számára akart orvosi segítséget szerezni. James Brown pionírtelepés ugyanis a várostól 15 mérföldnyire levő szegényes farm-otthonban haldoklott, mire hitvese a szomszédos farmra ment orvosért telefonálni. A 22 fokban hidegben azonban elvesztette erejét és közvetlenül a szomszédos farm előtt erejét vesztve összerogyott s holtágyra. Mire rátaláltak már teljesen kővé meredt teste és a vihar teljesen betemette hóval. Időközben férje szintén kiszervezett s nem volt többé szükség együküknek sem orvosra.

BOMBAMERÉNYLET MUSSOLINI ELLEN

A fasiszta Olaszország diktátora ellen újabb bombamerényletet követtek el legutóbbi vatikáni látogatása alkalmával. Miután a miniszterelnök már elhagyta a Vatikánt, az egyik szoborsportozó alatt egy hatalmas bombát találtak, mely éppen arra az időre volt beállítva amikor Mussolininek mellette kellett haladnia. Mint már jelentettük az olasz diktátor negyedórával előbb érkezett a pápai kihallgatásra s így még akkor is megszábadult volna a haláltól, ha a bomba a beállított időben felrobbant volna.

JELENTKEZNEK HÁBORUBA

Ottawai hír szerint az elbocsátás előtt álló 80 kanadai pilóta felajánlotta szolgálatát Dr. Tchuin ottawai kinal főkonzulkának. Ugyanis a kanadai kormány tervbe vette az összes repülőpostajáratok beszűntetését kivéve azokat a vonalakat, melyeken más közlekedési eszköz nem jár. A birodalmi kormány ezen takarékosági terve mintegy nyolcvan kiváló pilóta állását veszélyezteti, akik — mint azt a kinal főkonzulkának bejelentették — hajlandók négy, egyenként 18 repülőgépből álló osztágot átvenni és minden tudásukat a kinal hadsereg szolgálatába állítani. Dr. Tchuin kijelentette, hogy semminemű toborzásra nem kapott utasítást a kinal kormánytól és így felajánlott szolgálatukat nem fogadják el egyelőre.

„Száz itce bort!...”

MONTREALBAN IS MEGCSILLOGTATJA ÉNEKMŰVÉSZETÉT A CSODALÁTOS MAGYAR CSALOGÁNY — NYUGATKANADA MAGYAR NAGYASSZONYA KÉRTE FEL NÉPDALAINK NÉPSZERESÍTÉSÉRE ANDAY PIROSKÁT — MÁRCIUS ELSÉJÉN TORONTÓT HÖDITJA MEG A MAGYAR DAL

Megirtuk annakidején, hogy Anday Piroška, a csodálatos hangu magyar operaénekes február elején nagyszerű hangversenyt rendezett a winniepei Fort Garry Hotel hangversenytermében. A hangverseny után Schebeck J. István konzul és neje, Bérczy Sarolta ötven terítékes teát rendeztek a nagyszállóda ugynevezett aranytermében, mely alkalommal a préfi fővárosának zenei kiválóságai jelentek meg a magyar művészeti társulatára. Az angolul is nagyszerűen beszélő Anday Piroška ekkor látta csak hogy milyen óriási érdeklődéssel élvezte az angol közönség is a ráadásul előadott magyar népdalt, mely természetesen könynyekig meghatotta a hangversenyen megjelenő magyarokat.

A cédtudatos magyar kulturpropaganda egy újabb kimagasló eredményéről kell egyet beszámolnunk, amikor a fentebb megcsillogtató, a montreali Ritz-Carlton szálloda nagy termében is visszhangja lesz, amikor a csodálatos hangu magyar csalogány alkán ismét felhangzanak a magyar nóták és Kanada legnagyobb városa fog tapsolni népünk zenei kincsének hallatára.

Lesz birodalmi pénz?

A jövő nyáron Ottawában megtartandó birodalmi konferencián többek között dönteni fognak afelett, hogy az egész angol világbirodalom területén új pénzgépezetet vezessenek-e be, ami a szakértők állítása szerint nagyban megkönnyítené a egyes társországok közötti kereskedelem lebonyolítását. E mellett Kanada szempontjából igen fontos volna, ha valami uton-módon sikerülne az új birodalmi pénzgépezet létrehozni, úgy a kanadai és az Egyesült Államok-beli dolárok közötti árfolyam-különbséget hihetőleg sikerülne kiküszöbölni.

43 MILLIÓVAL CSÖKKENTÉK AZ ÁLLAMHÁZTARTÁST

Mint Rhodes, a közelmúltban kinevezett pénzügyminiszter az ottawai parlament egyik legutóbbi ülésén kijelentette, a birodalom államháztartását pontosan 43,628,248 dollárral csökkentették. Az 1932-33-as költségvetést ez szerint 356 millióval állapították meg, miután egyelőre felfüggesztették a költségvetés módosítását. A költségvetés megemlékezői meglelték, hogy még a parlament szászolt is felére vágta le, hogy ezáltal a takarékoskál programot a lehetőleghez képest keresztülvigyék.

LEVÁGTAK A MINISZTEREK FIZETÉSÉT

Lapunk más részén megemlékeztünk arról, hogy a birodalmi kormány 43 millió dollárral szászoltotta a jövő költségvetést. Ennek következtében természetesen a miniszterek fizetését is szászolták. Maga Bennett miniszterelnök, aki eddig 19,000 dollárt húzott egy esztendőben, ezután „csak” 17 ezer dollárt kap, az egyes szakminiszterek fizetését 14,000 dollárról pedig 12,000 dollárra szászolták le. Fergusson londoni főmegbízott az eddigi 12,000 dollár helyett ezentul 10,000 dollárt fog huzni fizetés gyanánt, amiben természetesen a hivatalával járó minden egyéb költség is benne van.

NÉGYMILLIÓ KARACSONY-FÉNY VÁGNÁK ÉVENTE KANADÁBAN

A földművelésügyi minisztérium közlése szerint az év vége felé, hogy Kanadában évente mintegy négy millió karácsonyfát vágnak a farmerek, legnagyobb részben Nova Scotiában és New Brunswickben. Az Egyesült államokba szállított fáért 1930 évben több mint 300,000 dollárt kaptak a kanadaiak.

ÚJ GABONANÖVÉNY

Németországban sok olyan terület van, ahol a buza nem terem, a rozs azonban jól fejlődik. Minthogy a rozsnak gyengébb minőségű lisztje van, mint a búzának, a német növény nemesítők rozs és buza keresztezéséből egy új gabonánövénnyt állítottak elő. Ez a növény jól terem azokon a helyeken, ahol csak a rozs él meg, lisztje azonban csaknem olyan jó, mint a buza lisztje. A német gazdák nagy reményiséget fűznek az új gabona növényhez.

HAROM DIAKOT MEGSEBESÍTETT A ROBBANÁS

A torontói egyetem bányászati osztályán a múlt hét folyamán rémes szerencsétlenség történt, melynek három súlyos és igen sok könnyebben sebesültje van. A laboratóriumban éppen a karból egy újabb előállítási módjával kísérleteztek, amikor a felhasznált benzín a magas nyomás alatt felrobbant és az egész szerkezetet tönkretette. Három kiváló előmeneteli diák, akiket a kísérletekkel megbízottak, roncsokká szaggatva maradt a robbanás színlében, míg a szomszédos teremben levők kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A robbanás az egész városnegyedben hallható volt, sőt sok helyütt még az ablakokat is betörték. Bár az orvosok mindent elkövetnek a három diák megmentésére, attól tartanak, hogy az orvosi tudomány szempontjából annyira fontos fertőtlenítő szer, a karból ujjabbfajta előállítására könnyen a fiatal tudósok életébe kerülhet.

LEGUJABB HIREK

A DEPORTALÁS ELLEN küzd minden rendelkezésre álló eszközzel az ontariói Port Colborne magyarsága, bárha a legkezelebbi számbanuk részleteiben leirandó sajnálatos körülmények éppen ellenük hangoltak a közvéleményt. A magyarság összefogásának azonban hihetőleg mégis lesz valami eredménye s egyuttal eléri majd azt is, hogy örökre elmenuljanak azok akik magukat magyarnak kiadva fájunk boldogulása ellen törnek.

HALÁLRAEGETT DR. BENDE SZANISZLO GYÖRGY ferenczi szerzetes-plébános a New Jersey állambeli New Brunswick városban a múlt pénteken éjjel, amikor eddig ismeretlen okból kigyulladt a katolikus parókia. Az aránylag fiatal és tehetséges Rozsnyó-i születésű plébános múlt év szeptemberében érkezett Amerikába Budapestről, ahol a Szent Ferenc-rend házfőnöke volt.

ELUTASITOTTA A KOMMUNISTA agitátorok fellebbezését a torontói fellebbezési bíróság február 19-iki tárgyalásán. Tim Buck és a vezetés alatt álló Boychuk Bruce, Ewen Hill, Kohn és Popovics vádlottakat öt évi, Cacicot pedig két évi börtönrre ítélte a bíróság. A kommunista párt programját tudvalegőleg államellenesnek minősítették a hatóságok, különben miután céljaikat erőszak árán akarták keresztülvinni. Az elítéltek családtagjait közt szüneteltető jelszavakat juttattak le, mielőtt megindult az agitátorokkal teit rendőrszótó a Don feyház felé.

UJULT ERŐVEL TÖRT KI A HÁBORUSKODÁS Sanghai kikötőjében azóta, hogy a kínaiak visszavastatották Japánnak azon követelést, hogy 12 mérföldnyire vonja vissza csapatait. A japánok erre hihetetlen erővel támadtak a kétszeres túlerőben levő kínai csapatok ellen a lapzártakor még javában áll a harc. Ezáltal Japánban kiütött a kormányválság és a katonai párt követeléseire új választásokat rendeltek el, melyek kimenetelétől soha függ a távol kelet sorsa.

ÖSSZFOGOTK A TÉJTERMELOK Ontarióban és hadat izenne a nyereségre dolgozó tejcsarnokoknak, két teljesen független tejértékesítési szövetkezet alapításán fáradoznak. A „dairy-farmer”-ek terve az volna, hogy lehetőleg közvetlenül a fogyasztókhoz szállítsanak termékeiket, minél többet kaphassanak munkájukért.

LELÖVÉSSEL FENYEGETI a házhoz közeledő rendőroket egy Styal, albertai farmer, aki már napok óta izgalomban tartja vakmerőségével a vidéket. Míg az őrlt Johnson egy csendőrral meggyilkolása miatt joggal büdösöl üldözött elől, Harvey Thompson, a styal farmer egy 15 dollár értékű szerzőmunka miatt felelősségre vonástól retteg.

KETTEN KOROMMAGTEK British Columbia Revelstoke városában, amikor kigyulladt és teljesen elpusztult a helybeli szálloda. A pillanatok alatt lángborult három emeletes faépület. Mindkét áldozat a környéki pionírja volt, akik nagyothallók lévén, nem szerezhetek idejében tudomást az őket környező halálveszeledelemlől.

SZÁZHATVAN ÉVI BÖRTÖNRRE ÍTÉLTÉK, Leonard Merritt torontói 22 éves betörő Montrealban, ahol nem kevesebb, mint 16 revolveres rablást követett el. Tekintettel azonban fiatal korára, a szerencsétlen ember büntetésének idejét 30 évben állapították meg, úgyhogy legszebb férfikorát kénytelen lesz feyházban tölteni.

NEM VESZI MEG KANADA Labradoron azon részt, amely jelenleg az önálló New Foundland negröké. A hatalmas, de leginkább csupán halászi szempontból értékes északi terület vételárában Kanadának át kellett volna venni New-Foundland 87 millió dolláros adósságát, ezenkívül 13 milliót készpénzben kellett volna fizetnie, további 10 milliót pedig akkor, amikor a tulajdonjogot megszerzte.

KÉT ELSZÁNT BANDITA 16,000 dollárt rabolt el a winniepei parlament lépcsőjén egy küldöncöt, aki a tartományi bank felé tartott. Készpénzben csupán 3,900 dollárt emeltek el a banditák, miután a többi mint csekket nem értékesíthetik. Ugyanekkor kerekén 7,000 dollár volt a fejbőlött küldönc zsebében, amit nem vettek észre a banditák. — Hamiltonban ezzel egyidejűleg két „hold-up” is volt, kisebb sikerrel.

LAKAT ALÁ HELYEZTEK a közelmúltban a montreali rendőrség kábítószercsempészetet ellenőrző osztályának vezetőjét, Valade törzserőst, akire rábizonyult, hogy 5 lopta be a legtöbb ártalmas kábítószer Kanadába. A nyomozást nem is a montreali rendőrségre, hanem a Mounted Police detektívjeire bízta az ügyesség, sőt azóta már be is szüntették a montreali rendőrség ezen osztályát, melyet a csendőrség vesz át.

MEGHALT A LEGÖREGEBB INDIÁN a Vancouver szigeti Nanoose öböl partján épült kunyhójában, ahol 105 évvel ezelőtt meglátta a népvilágot. — Ugyanaznap ünnepelte 109-ik évnapját Thomas Mason az ontariói Boskungban. A híres kertész hírből álló öreg kanadai aszalt tengerész volt és nincs olyan ország a földkerekségen, melyet meg ne látogatott volna.

GEORGE WASHINGTON születésnapjának kéttáz éves évfordulóját ünnepelték a múlt hétfőn soha nem látott pompával. Az egész világ előtt, mint az Egyesült Államok első alpké, „Haza Atyja” néven ismert kiváló katona és politikus emlékének kilenc hónapon át hódol az ország népe. Ugyan akkor az Óhaza magyarsága 21-én szintén országos ünnepség keretében emlékezett meg a kiváló férfiról, amikor az összes iskolákban emlékfákat állítottak.

GANDHI TITKARNOJE a múlt pénteken már a Bombay meletti Arthur Road börtönben töltötte az éjszakát. Madeline Slade a hindu szabadságvezér titkarnéjét, ki mestere elzárása óta helyette intézkedett, az angol hatóságok három hónapi börtönrre ítélték. Az ítélet annál is inkább érdekes, mert hiszen apja az angol-tengeri flotta egyik admirálsa volt a évekkel ezelőtt óriási feltűnést keltett az birodalomban, hogy Gandhi hívévé szászódt.

FELMILLIÓ DOLLÁRRÁ PERLI A POOL a montreali kikötőbizottságot, miután 1928-29-ben állítólag 512,457 dollárral többet számítottak a pool által tárolt gabona raktározási és kezelési díja címén. Ugy a nyugatkanadai farmerek, mint jogászokörökben óriási érdeklődéssel kísérik a hatalmasnak ígérkező pert, melynek során a poolnak azt a vádját is feezgetni fogják, mely szerint állítólag 9 millió dollárral többre biztosították az elmúlt években a pool bűzját, mint amennyit az tényleg megért.

HOSSZAS HAJCSA UTAN LELÖTTÉK AZ ŐRÜLT VADFOGÓT

Edmontontól északra 1,800 mérföldre, a Yukon tartományi Eagle folyó mentén, egy heti megfigyelt idegőltő hajcsa után sikerült a Mounted Police kiküldött szakaszának ártalmatlanná tenni Albert Johnson őrlt vadfogót. Amint már többször megírtuk, a North West Territories Aklavik község közelében letelepedett vadfogó ugyszólván terrorizálta a környékbeli lakosokat, leginkább az indiánokat, akiknek elhelyete a múlt év decembereben már elviselhetetlen volt és éppen ezért a Mounted Policeok segítségét kérték, miután állanokor deázmálta a csapadjukat. Mintegy két hónappal ezelőtt az elfogatására kiküldött két csendőr közül az egyiket le lőtte, majd néhány héttel később a házáig ostromló csendőrszaksz egy emberét lötte agyon és elmenekült. Ezután már mint gyilkost akarták mindenáron elfogni, épp ezért különlegesen erős csendőrszaksz, hatkutyaszánon és egy repülőkapitány bombákkal felszerelt repülőgépen indult a megháborodott elméjű vadfogó élve vagy halva való előkerítésére.

Az e hó tizedikén elindult expedíció azóta sok száz mérföldet rohant a gyilkos után a pár óráig tartó napfényben, — aki igen járatosnak bizonyult az északi hó és erdő rengetegében. A szörnyű emberhajcsa végre eredményel járt, ugyanis a múlt hét szerdáján az 50 fokos hidegtől és a rengeteg gyaloglástól kimerült gyilkost az őt utoléró Mounted Police őrmester és annak legénye az állam nevében megadára szőlották. A véréngző vadfogó azonban újra felvette a harcot, amelyben E. F. Hersey őrmester két lövéssel súlyosan megsebesítette, ő maga pedig a csendőrök valószagos golyózáporában halálát lelta. A térd, kar és borda lövést szenvedő csendőrt az azonnal helyszínen termelt repülőgéppel a legnagyobb sebességgel szállította az aklaviki kórházba. Az északi vadon történetében páratlanul álló gyilkos hajcsájára ezzel véget ért.

„A TENGERSZEM TÜKRE” című regényünk befejeződve, ismét egy érdekes írás folytatolagos közzését kezdjük meg a „Kanadai Magyar Újság” legközelebbi számában. A regényünk tükré a régmúlt idők soha vissza nem térő kiskirályainak életéről festett hű képet, új regényünk.

„A LEVÉLSZEKRÉNY”

a világháború véres napjait eleveníti meg egy megrázó drámai történet keretében. Lázár István, a regény írója már az egyes fejezetek címét is úgy válogatta meg, hogy egyszerűen lehetetlen a regény olvasását abbahagyni annak, aki a sorsdöntő fordulatokban gazdag háborús leírás olvasásába bekezdett.

Folytatás a 4. ik oldalon

KISÉRT A BITÓ...

Mintha megkondult volna felettünk ismét a lélekharang. Mig eddig csupán a nagyvárosokban megrekedt és részben — sajnos — nem éppen a legjobb környezetbe került elemek tarthatók magyar nevekkel az angol lapok bűnügyi rovatait: legutóbb a yorktoni esküdtbírók kimondták a szentenciat egy magyar farfarerülőt is. Nemcsak az a szomorú Spohn Mihály ügyében, hogy ismét egy magyar tragédia révén hucolják meg nevüket, hanem kétszeresen szomorú az, hogy éppen a kanadaiak előtt legelőbb megbecsülésnek örvendő néposztályunk egyik beteges tagjával történt ez a katasztrófa s így heteken át mással sem foglalkoznak majd a magyar pionírverejtekkel öntözött Saskatchewanban, mint hogy minden ok nélkül agyonlőtt egy fiatal magyar farmer egy skótot, akinek már a dédapjai hódították meg ezt az országot.

És hogy mennyire komolyan fenyegetőnek itéli meg a bíróság döntését a környékbeli magyar társadalom arra nézve jellemző hogy Tiszt. Balla Zsigmond valamint Konyha Ferenc vezetésével a Yorkton körül letelepedett magyarság nagyszabású akcióval igyekszik megakadályozni a rettenetes kivégzés végrehajtását. "Valóban szerencsétlen az egész ügy, még a halálos ítélettel eltekintve is — írják — hiszen egy beteg, halálosan sápadt fiatal farmer életéről van szó, akibe a lélek is csak hálni jár. Spohn Mihályt a bűn elkövetésénél is a beteg testénél még betegebb lelke ragadtathatta csak végzetes tettére..."

Szinte megrendítő az a gyors összefogás, mellyel Saskatchewan magyarsága mint egy ember keresi a megoldási módokat, melyek alapján talán sikerülne Spohn megmenteni az akasztófától. Mintha a tárgyalás folyamán is érezhető lett volna ennek a mozgalomnak az előszele. Hiszen a vád- és védőbeszéd elhangzása után a bírónak az esküdtekhez intézett oktatása mindvégig bizakodó hangulatot teremtett a tárgyalás magyar hallgatóságában. De bárna akadtak optimisták, akik a teljes felmentést biztosítva látták, az ügyész rendkívüli ügyességgel egy csoportosította a tényeket az esküdtek elé, hogy felmentésről többé szó sem lehetett.

A védőügyvéd inkább érzelmi, mint tárgyi alapon érvelt s habár lelke mélyén maga sem hitt Spohn felmentésében, minden tehetséget latbavetette, hogy védené bűnöségét, illetőleg felelősségét csökkentse. S bár a bíró oktatásából, mint már említettük, kifizert a börtönbüntetésre való ajánlás az enyhítő körülmények alapján: az esküdtek egyhangú véleményére még is ki kellett a bírónak mondania a halálos ítéletet. Kétségtelen, hogy a csupa fiatal tagból álló esküdtszék fiatalos tulbuzóságában szem elől tévesztette Spohn Mihály beteges állapotát, amelynek értelmében a szerencsétlen fiatal farmer inkább a gyógyintézetet, mint az akasztófát érdemelte ki.

A drámai fordulatokban bővelkedő tárgyalás végső kimenetelére szinte megdöbbentette egy pillanatra a környékbeli magyarság szívét. De azután annál nagyobb buzgalommal, lázas tevékenységgel kutatták a vezetőemberek azokat a lehetőségeket, melyek alapján ha új tárgyalást nem is lehetne megindítani, legalább a kegyelmi kérvény útját lehetne annyira egyengetni, hogy a teljesen megtörtött fiatal magyart megmentsék az akasztófától. Mert ki vállalhatja a felelősséget? Isten és emberek előtt, hogy Spohn Mihály előre megfontolva lölte agyon — ha tényleg ő lötte agyon — legjobb barátját. És hol van az szakértő, aki kézzelfoghatólag be tudja bizonyítani, hogy nem véletlen szerencsétlenségéből kifolyólag sült el a fegyver a beteges fiatal farmer kezében? Ugy érezzük, hogy alig akad magyar, aki ne gondolna hálás szívvel azokra, akik minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel, fáradságot és áldozatot nem kímélve igyekeznek eltávolítani a bitó egyre közeledő árnyékát.

Esik a hó, fú a szél, hideg van...

IRTA: KEIPP MIKLÓS okl. gazdasztisz, Windsor, Ont.

Bizonyára ismerik a régi rigmusos panaszkodást: "Nyáron nagyon meleg van, — télen nagyon hideg van, — fú a szél, rossz az idő. — Mindig esik az eső". Ugy bizony, Télen nagyon hideg van, az esték a városhoz hamar kiháló uccákkal, korán fárado emberekkel, kik már idevosta másfél évtized óta róják a szenvedéseket, nélkülözések országútját, — fáradoznak nemcsak a mai naptól, de a holnaptól is, amely még előtűnik van. Gondjaival, nyúgeivel, bajaival. A béke boldog éveiben cohasem hittük volna, hogy a szenvedés annyira változatos lehet! Igaz, a szenvedés erős lelke a gyakran éppen a szenvedésben találja meg egy nép és az egyes ember erőinek igazi forrását. De a szenvedés ere a nevelő hatására csak a társadalomtudós, vagy a filozófus számíthat; — a mi számunkra, akik benne élünk, benne fuldokolunk az élet sodrában, minden szenvedéssel szemben csak egy álláspontunk lehet: segíteni, orvosolni, gyógyítani annyit, amennyi csekély erőnkől telik!

Ma, midőn millió és millió ember a sorssal harcol, önkénytelenül is felvetődik a kérdés: miből is él ez a sok-sok millió, a testben és lélekben megrekkant ember, akik valamikor hősiessé állottak az élet posztján, nem es és tiszta célok felé törekedve, akiket ez a feje bubjára állított világrendszer megakadályozott a sikerben. Igen: miből élnek? Egymásból? Nem. En azt hiszem, sőt tudom és valójában, hogy mostanában széles a világ, legtöbbje inkább csak a levegőből. A botanikában tanulunk olyan növényekről, melyek a levegőbe eregetik "légszivó" gyökereiket és úgy élnek... Valószínű, hogy ezt a mesterséget eltanulták tőlük.

Hát kell ennek így lenni? Jó, jó, tudjuk, világháború volt és most világválság van Abszintától Zanzibárig, végig az egész Ábécén válság. Nem is mondjuk, hogy egyetlen kélezgintéssel el lehet tüntetni minden gondot és bajt, nagyon is jól tudjuk, hogy feneketlen a nyomor mélyé, kiapadhatatlan a panasz kutja és letörölhetetlen a bánat minden könnye, azonban egy kis jó akaratral, amely igazi és az oly sokat hirdetett keresztényi szellemtől van áthatva, meglehetne fékezni, némi határok közé lehetne szorítani mindazt a rosszat, ami most mértéken túl és jogtellen felül uralkodik.

Azzal is tisztában vagyunk, hogy nagy csodákat a világ itézői sem vihettek véghez, mert a gazdasági válságot, amelyben élünk és fuldokunk, amely vasökökkel az egész világ torlák fojtogatja, varázs szóval el nem űzhetik, azonban aféle kis csodákat lehetne művelni, kis napi csodákat ezen a földgömbön, hogy a sok millió karnak legalább egy része emelkedhesen, hogy tollal, kalapácsal, és sővel, csákánnyal, ásóval, kapával, fejszével, seprővel hozzákezdjen a nagy munkához, amelytől örökök szellemei most távol tartják az ihletett és szenvedő lelkeket. Hiszen becsületességre, egyenességre semmi sem neveli az embert annyira, mint a munka. Mert a játékoskodás, ami most folyik szerte a világban, hogy játékosan egyesültek és kormányok segítik a munkanélküli tömeget, a cél felé való törekvésben nem halad helyes vágyányokon. Előbbi, bár nemeslelkűség a rugója, a szociológus szerint csak helytelenül alkalmazott tapasztalás a gyenyedő seben, pillanatnyi enyhítéssel hátráltatja a felfakadást a tisztulási folyamatot. Utóbbi pedig azon egyszerű okból, kik az alaminizmaszt még sem szabadna a világ gazdaság mészívó" gyökereit és úgy élnek... Valószínű, hogy ezt a mesterséget eltanulták tőlük.

Hát kell ennek így lenni? Jó, jó, tudjuk, világháború volt és most világválság van Abszintától Zanzibárig, végig az egész Ábécén válság. Nem is mondjuk, hogy egyetlen kélezgintéssel el lehet tüntetni minden

és ez a súlyosabb — aláásása a nemzetek- és világgazdaság rendjének. Ez, hogy az emberek bizonyos része lassanként mint valamilyen lehetetlen külsőlegességet kezelik a munkanélküliség lehetőségét, amellyel számolni irreális, helyette azonban az emberiség a már említett részének agyában lassanként polgárjogot nyernek a hirtelenben kiáltott gyorssegélyek ficánkoló ötletei. Még egy ideig így és itt egy új erkölcsiség fog kialakulni, a munkanélküliség után a munkakerülés.

Ez pedig társadalmi szerencsétlenségé fokozná a gazdasági bajt, ha ezt a tömeget igazga elemek vennék járószalagra, hogy felforgató célok szolgálata állítsák.

Ime, minden haladás és fejlődés dacára ide jutottunk, és lényegileg még ma is ott vagyunk, ahol négy-öt ezer évvel ezelőtt voltunk. Akkor ugyan még bálványimádó volt az emberiség 99 százaléka és az irni-olvasni tudók száma elenyésző csekély volt, míg ma az isteni erkölcs alapjára van felépítve a társadalom, az írás-olvasás tudománya pedig közkincs. És mégis a népek egymáshoztúti viszonyában alig vált tozott valami. Akkor is háborúskodtak egymással a különböző országok, éppen úgy, mint ma, akkor is volt fajgyűlölet az emberek között, éppen úgy, mint napjainkban, akkor rabszolgájjá tette a győző a legyőzöttet, akár csak ma — ha a forma meg is változott, de a lényegben nincs különbség. Hát akkor miért küzdött négy-öt évezredet át az emberiség, miért haltak mártírhálát százezren, kik az emberiség megnevesítését tűzték ki életcéllá? Hol van az a sokat emlegetett civilizáció, hol van a különböző vallások erkölcsi befolyása, az "egy akol, egy pásztor" elve, ha még ma is öljük és elnyomjuk egymást, — ha még ma is háborúskodunk, sőt még intenzívebben, kegyetlenebbül, mint a szűk korban, mikor még nem ismerték a "tudományos" és a "technikai" harcászatot...

A történelem egyik legborzasztóbb háborúja felidült nem

csak Európa, hanem az egész világ gyönyörűen felépített gazdasági hálózatát is. Nemcsak egy pár millió emberéletbe került a világháború, nemcsak néhány millió nyomorék, özvegy és árva sirja azt az örületet, amelyet 1914-ben lelketlen diplomaták elkövettek, de gazdasági életünk is megtorpant az ágyuk dörgése közben, megtorpantva maradt a "békekötés" után is. A kátyuba került szekeret nem tudják többé forgalom képessé tenni. Ott állnak ma, ahol a makói gazda, akinek természetét évente a csanádi erdő vaddisznó raja letelegte. Elkeseredésében keresztkomájához — egy makói suszterhoz fordult tanácsért, az ügyét ekképpen előadva: "Maga okos ember, majster uram! Tanítsa ki ésszel, mitévő legyek? A szántóföldem ott nyujtozkodik a csanádi erdő tövében, akármit is csinálok, a vaddisznók leprédálják termésemet. Okosítson föl, mit vessek az erdő melé?"

"Egyebet nem tanácsolhatok komám! Vessen bukfencet!

Jobb hiányában mi sem tehetünk mást.

Hiszen nem mondjuk, hogy a helyzet enyhülésére vagy győrkérés kiirtására semmi sem történik. A nemzetek kormányai már dolgoznak, szakembereket küldenek ki, kik ott ülnek a zakkoló gépek mellett, lótnakfutnak, terveznek, alkuszának. Az élet vonata rohog velük, ök vezeték előre az éjszakában, a látvány azonban mindig egy csillagtalan, vigasztalan éjjel, és csak az új történelem élet-halál síksága marad el mögöttük. Az mozdonyokat jó indultu kormányok vezeték, kik minden kézfiket ügyesen megragadnak, ha a menet óvatossá lassításáról van szó, de egyelőre még tanácstalanul nézik azt a szelepet, amellyel a gazdasági erők friss hajtó erejét eresztethné a vánszorgó masinába, mert ennek kezeléséhez nem ért. Egyik gépész váltja a másikat, de csak nézegetik a rejteltelnes csavarokat elkecseregett zavarral, a vonat nem akar gyorsabban menni.

Eleinte csak a kisebb államok voltak bajban, a földproduktum után élők. A nagyok nem nagyon törődtek a kiestnyek bajaival. Igen ám, csak-hogy ezek a mezőgazdasági államok fogyasztói voltak a nagy iparállamok gyártmányainak s a nagyok gyorsan rájöttek, hogy nem maradhatnak közönyösek, mert fizetésképtelen vőkkel nem lehet üzletet csinálni. A népszövetség ugyan vállalkozott arra, hogy a gazdasági ügyeket rendezze, dolgoztak is vagy 4 évig különböző bizottságok a vámtügyi fegyverszárban, de végre ez is megbukott.

Azonképpen ahogy Dugonics Tisztus magával rántotta az ostromló törököt, úgy hogy együtt lettek haláluk a mélységben, a világ nagy államai is féltékenységből — vagy más okból — a gazdasági halálnak mentek neki, magával rántva a megváltást áhító kis államokat is.

Ez volna röviden az érem egyik oldala, ha megfordítjuk, az előbbivel összefüggésben — mint vele jár — egy másik szomorú kép tárul elénk.

Allig van szomorubb és léleket visszafojtóbb látvány, mint az, ha a gyár, ipartelep, és műhely — néma. Mikor a vaszszörnyek, a gépek, lomhán, élettelentül terpeszkednek; mikor a kazánok forró, lüktető szive megbénult, mikor a kémények égbenyuló szája nem lövi lehelletét az ég felé. Valami sivár, ijesztő, szorongó érzés az akkor a gyárra, az ipartelepre és műhelyre ráfékszik a csend és nem hallatszák az a lüktető lármát, a sokféle gépek, szerszámok katógoló, suhógó szöngása, amely a levegőben össze öllekve adja a legszebb szolozsmát: a munka dicsőítését, az alkotás himnuszát.

A munka szent dolog, oly anynyira szent, hogy vallásomnak igazi tanítása szerint az imádsággal egyenrangú. A munka az egyen boldogulásának és az emberiség haladásának, nemesei tésének legfőbb tényezője. Akik szívesen és lelkiismeretesen végzik munkájukat, azok rossz emberek nem lehetnek, és ott, ahol a munkás dallama felzen-

VIDÁM JOÉJSZAKAT

IRTA: KOMJÁTHY ALADAR

— Ki az? Te vagy Jóska? — szolt ki egy hang a sötétedő szobából, mikor megcsikordult az ajtó.

— En. Az ebédet haztam.

Az ágyban megmozdított valaki s morgás hallatszott.

— Jó későn.

— Nem a' — hazudott arcátlanul a gyerek. — Allig mult egy óra.

— Egy óra? — hibetetlenkedett a hang. — Nem lehet az. Már jó régen volt, mikor a szomszédalubelek a templomból hazamentek. Megismertem a lépteiket és hallottam a beszédjüket. Legalább négy óraja már annak.

A gyerek nem válaszolt s az ágyban is megszűnt minden mozgás.

Mikor a csönd már nagyon hosszúra nyult, Jóska nekibátorodott.

— Nem eszik? Az étel ki fog hülni.

Senki sem válaszolt. Ujra kezdte kissé zavartan és féltéken.

— Mért maradt ágyba? Betege?

— Nem jól vagyok — dühnyögte az ágyban fekvő alak.

— Nem jól? — mondta közbömbösen a gyerek. — Mi a bajja?

— Nem tudom. Ugy borzogat valami, meg nyom.

— Boszorka lesz az — kapott a szón Jóska. — Az nyomja.

— Az öregapád! — reccsent rá a hang. — Mit hoztál?

— Hát van egy kis leves, meg hús tormával, meg kalács

— No, add ide, megpróbálók enni.

A gyerek odavitte az ételt s a vak ember felkényőkölt. Most nem volt rajta a fekete szemüveg, s a kiperzsel, betapadt szemek ijesztő üressége belemeredt a leereszkedő alkonyatba.

— Adj egy székét — türelmetlenkedett a vak. — Ide a kezem ügyébe s ragd rá az edényeket. Hol a leves?

A gyerek a kezébe igazította a kanalat. Lassan, immel-ámmal enni kezdett, óvatosan tapogatva az edények között.

— Nem rossz, de mit ér, ha nincs étvágy — morogta.

— Jóska egy ideig csak nézte, hogy eszik, felszúrt egy-egy darab húst a villájára, ha nagyon hosszú ideig hiába szurkált feléje a tányéron s mikor a kalácsra került a sor, ahol már nem kellett segíteni, megkérdezte.

— Befűtek?

— Nem fog ártani.

Leguggolt a parányi vaskályha elé, papírt és gyujtóst tett belé s buzgón fujta a tüzet, hogy lángra kapjon. Mikor már jól égett, hasábfát rakott rá.

— Kevés a fa — mondta hirtelen, az erőlködéstől még kive resedett arccal.

— Az ágy megreccsent, amint a vak indulatosan felemelkedett.

— Kevés?! Persze, mert lopjátok.

— Ugyan már — mondta a gyerek őszinte csodálkozással.

— Egy vaktul ki lopna? Bűn volna az.

Sóhaj hallatszott s az elhanyatló test zaja.

— Hát ez az, hogy vak vagyok — morogta allig hallhatóan.

A gyerek nem felet. Tétován állt és nagyon szeretett volna menni. Valami nyomasztó volt a kis szobában, nem tudta volna megmagyarázni, hogy mi, de fiatal, vidámságra vágyó gyerek lelke visszariadt ettől a komor, szomorú embertől.

— En hát elmennék, kész vagyok — indítványozta bátorlatlanul Jóska.

A vak újra felpattant az ágyban. Az arca riadt volt.

— Nem, nem a', maradj még egy kicsit.

A hang kérlelő volt, szinte félték.

— De nekem menni kell — erősködött a gyerek.

— Maradj, inkább adok husz fillért.

Jóska megrendült. A hatalmas összeg csábította. Lassan számílgatott. Ha most elmenne, igaz, még találkozna a pajtásaival s nem lenne utolsó dollog egy kicsit szaladgálni. De a kapzsóság győzött.

— Aztán mért maradjak? — kérdezte vontatottan.

— Csak úgy — felelte tétován a vak. — Most nem szeretnék egvedül lenni.

— Hol a pénz? — kezdte újra Jóska.

— Ej, az apád — mordult a mérges válasz — csak nem gondold, hogy becsaplak? Ebadta kötyke. Add ide a nadrágomat.

Hosszasan kotorászott a zsebében s kihuzott egy pénzdarabot. Alaposan megforgatta a kezében, még az élet is megtapogatta.

— Látod, — mondta diadalmasan. — Ez a tiéd. De csak a végén kapod meg.

Jóska mohó szíve megdobogt. Rettenetesen szeretete volna mindjárt megkaparintani a

pénzt. Nyugtalan, gyanakodó lelke félt, hogy becsapják. De már nem mert szólni, csak nagy sóhajjal leereszkedett a székre.

Egy ideig mind a ketten hallgattak, mintha félték volna egymástól. A Jóska gyerek idegei azonban nem bírták sokáig a csendet. Megreccsent alatta a szék.

A vak felriadt.

— Itt vagy? — kérdezte hirtelen.

— Itt — felelt a gyerek.

A férfi felkényőkölt az ágyban. Világtalan szemével maga elé bámult.

— A vak felriadt.

— Itt vagy? — kérdezte hirtelen.

— Itt — felelt a gyerek.

A férfi felkényőkölt az ágyban. Világtalan szemével maga elé bámult.

— Alkonyodik? Hiszen az előbb azt mondtad, allig mult egy óra. Dísznó vagy, hazudtál.

A gyerek riadtan ült a széken nem válaszolt. Oda a husz fillér, gondolta elkecseregetten. De el volt szánva, hogy nem hagyja ki könnyen magát.

— Mért hoztad olyan későn az ebédet? — dörrent rá az ember.

Jóska egy pillanatig tépelődött, elvászonjon-e?

— Hát — kezdte vontatottan — mért édesapám megverte édesanyámat, az meg sirva elszaladt, oszt csak későn jött haza.

A vak érdeklődve hallgatta. Eltűnődött.

— Megverte? — mondta. — Az nem árt, néha jól megverni az asszonyokat, — fűzte hozzá kis szünet után.

— De én sajnálom az édes-

anyámat, amikor úgy üti — tört ki Jóska.

— Hm! — mondta az ember. Aztán kurtán odavetette:

— No, keze-lába ép maradt, ne sirj!

Hallgattak.

— Aztán te, Jóska — kezdte hirtelen újra a vak, — a felhők azok ugye ugye mennek az égen

A gyerek kinézett az ablakon s mikor meggyőződött, hogy azok tényleg mennek, ráhagyta.

— Mennek

— És a szőlőhegyek? Azok milyenek?

Jóska megint kinézett az ablakon s megfontoltan felelt:

— Már nagyon sötét van. A lig lehet látni őket.

A vak váratlan izgalommal emelkedett fel az ágyában.

— De mégis, ugye, most a szőlőkarók zsep sorjában állnak, látni lehet őket mind. A barna föld is látszik, mert csak itt-ott van hó te mondtad. A Lenderék szőlőjében a présház mellett néhány fenyo áll. Azok most is gyönyörű zöldek lehetnek. Egyáltalán, hej, de remek szépek is ezek a dombok, meg emlékszem rájuk, mikor nem voltam vak.

Jóska riadtan hallgatott. Miket beszél ez itt, mit akar?

— Nem jó dolog az, vaknak lenni — morfondírozott tovább az ember. — Már lassanként azért elfelejtém, milyen is a napvilág, a csillagok, nyáron a tiszta, osztán télen a kőd, meg mifene, aratás, szüret. A régi ösmérsőök arcát is elfelejtém lassanként. Hajaj! Téged még seose láttalak.

A gyerek mind nyugtalanabb lett ezekre a beszédekre. Féltlen kezdett s a legjobban szeretett

volna elrohanni, de valahogy nem tudott mozdulni.

— De a feleségem arcára azért nagyon jól emlékszem — kezdte újra a vak. — Szép asszony volt, barátom. Pirosképu fehérfogu, barnaszemü. Jó szaga volt a hajának, sokszor megcsókoltam. Meg a többi. Dehát ez már nem neked való. No, te is megtudod majd ha megnősülsz. Vagy tudj a fene, talán jobb volna, ha nem nőülnél meg Látod, engem is hogy itthagyt az asszony.

Mélyen elgondolkozott.

— Persze, azért hát tán neki is igaza volt — tűnődött tovább. — Megértem én, azt, hogy egy szép, fiatalasszony megutálja az urát, ha az kifolyt szemekkel jön haza a háborúból. Vótak más legények, akik láttak, nem költött velük bajmolódn, mert hát különösen eleinte nagyon ügyetlen vótam akár a gyerek, osztán elment egygel. Hát így van ez, az erősebb elveszi a gyöngébből mindent. Rohadt a világ.

Felkényőkölt az ágyban, sóhajtott s csüggedten lehorgaszott a fejét. A gyerek a kályha lobogó világánál rémülten látta hogy világtalan szeméből valami furcsa nedv szivárog.

Különös, szinte zokogó hang buggyant ki belele.

— Magam maradtam, barátom, vakon.

Jóska nem bírta tovább, vadul felugrott a székről s szinte ordított.

— Itthon költött volna, neki maradni. Becstelen személy vót

— Egy vak megrendült, mintha vilámcsapás érte volna.

— Asszondod, itthon kellett volna maradni? — motyogta bizonytalanul.

— Itthon — ismételte hévvel Jóska.

Csend lett.

— Megáll csak — riadt fel hirtelen tépelődéséből a vak.

— En neked nem husz, hanem negyven fillért fogok adni.

— Negyven fillért — suttogta Jóska s szinte elállt a szívevére.

— Vagy mit is beszélek, feném negyven fillért. Add csak ide a kabátomat. Ott lóg felakaszva a szegen.

A gyerek odavitte.

Izgatottan kotorászott s a rongyos bélszél előhuzott egy kopott, ócska tárcát. Szétnyitotta s remegő kezével előkapart egy husz pengőt.

— Nesze, ezt mind neked adom — s a hangjában végtelen hála csendült meg. — Ez minden pénzem, de nem bánom, megérdemled.

A gyerek azt hitte, menten összeszik. Irtoztos félelem ragadta meg hogy rögtön felébred s a mérhetetlen gazdagság párává onlik szét. Mint a tigris csapott le a bankóra s félőrülteként rohant ki a házból.

A kis vityilló ottmaradt a végtelen alkonyatban. Fölötte szaladtak a felhők, körötte hallgattak a hegyek s a leereszkedő éjszaka olyan volt, mint a lezáródó koporsófedél.

A vak ember egy darabig mozdatlanul fektett az ágyban. Ugy érezte, hogy testi valósága nem olyan rettenetes, mint az éjszaka, amely hirtelen a lelkére nehezedett. Csak sóhajtott és vergődött, sovány kezével a szíve táját dörzsölgette és néha suttogott, mintha valakit bíróul akarna idézni. "Itt tudott hagyni."

dül, ott van élet, ott működik az emberi ész karöltve a nyers erővel; ott idomul, formálódik az anyag, hogy azzá legyen, aminek lennie kell, aminek lennie hivatás, hogy szolgálja az általános nagy érdekét. És ha az alkotás csak egy acélszög, vagy óriási gép — egyformán siker, eredmény: egyaránt egy lépcső, egy fok az ember életében, mert hiányt pótol, mert a legigénytelenebb kis csavar nélkül nem lehetne acélszörnyeket felbontókat, merészen ivelő hidakat vagy egyéb műveket össze állítani. Abban a hatalmas, a világot fenntartó korszakban, amely a munkát dicsőíti, mely hitvallást tesz a munka örökkévalósága mellett, a legsze rényebb hang is nélkülözhetetlen.

És van abban valami megnyugtató, valami megható, hogy minden munkára mindig volt, van, és lesz vállalkozó. Pedig mily sok munkatérlet van mely életveszélyes, mely az egészséget támadja meg, a test épületét fenyegeti. Az egyik szédítő magasságban, ingatag pályán dolgozik, a másik piszkos, füstölög, fullasztó szénalakkal telt targoncát tol napról-napra. A tavasz illata, a nyár pompás színláprágata reá nézve meghalt, az ő világa füst, korom, hőség, szenny — és mégis lelkiismeretesen dolgozik. Ha kidől — már vannak, akik az üressé maradt helyre lépnek, hogy az árván maradt targoncát ismét felvegyék. Vagy gondolunk azokra, akik lenn, a föld mélyében, az örök éjszaka országát dolgoznak, napfény melegt, éltető sugarait alig élvezhetik. Kora reggeltől késő estig lenni dolgoznak a nyirkos tárnákban ahol a csákányok egyhangú koppanása az egyetlen hang, amely az életet hirdeti. Ha reggelenként levonulnak a rejtelmes mélybe, mikor bucsút mondanak a derült égnél, mikor elválnak családjuktól: — elindultak az azon az uton, amelyről — kérdés — van-e visszatérés. Alattomos, gyilkos gázok olákolnak körülöttük, hogy legyírhessek; a föld szellemének összefojtott dühe állandó veszedelem, hátha kitor haragja, megrázza magát is — emberi vér keveredik a bányák verejtékes földjével.

Azután ott van a földművelő, a szántó-vető ember. Istenem, mennyi remény, mennyi aggodalom, mennyi veríték csöpp, akarat, küzdés szökkenti cstrájába a mi mindennapi kenyerrün ket! A világ fényes arcán ő a gyémánt-könyvessepp, ami lepergven az évek homokóráján, hogy a nap azután észre segít megtermékenyíti az anyaföldet, sen minden kalászt. Beérés után jön az aratás, majd a csepelés. Mint távoli erdők vadgambbugása lebeg ilyenkor a falu fölött a monoton és mégis búvájos hang: a buzacseplőgép

sajátos bölcsődala. Valami végtelen megnyugtató áldó muzsika ez a mi zürzavaros életünk boltozatán. És mily megható, hogy sem a veszély, sem fáradság nem riasztja őket vissza és semmi sem lohasztja a munkakedvet, semmi sem nehezedik a lélekre. Bizonyítéka: a dal.

Midőn késő este a cseplőgép elnémul, midőn a lányok, fiúk, asszonyok és férfiak szép holdvilágos esteiken a tarlókon átlag 18-19 órai munkaidő után, fáradtan, porosan, de nem megtörve — haza felé tartanak, valami megható szép az énekük, hogy: "Né sifj, ha fáj a szived, Kacagj ha bánt az élet, az öröm csak tűnő dal, dalolj, míg szived meg nem hal..."

Amíg a dal ismét fel nem zen dül, amíg a szerszámok, a gépek felzengő himnusza meg nem in-

dul, addig nem lesz boldogság ezen a földön.

De hol keressük ezeket a megváltókat, akik a régi szép világot vissza tudnák varázsolni, akik megváltanák a világ gazdasági fergetegben céltalanul bolyongó millióit, a bizonytalanságtól, a szenvedés és lelki gyötrelmeitől! Hol vannak az új Messiások és apostolok, akik végre a békét, a megnyugvást hozzák a megkínzott emberiségnek!

Itt ülök szobám ablakánál és nézem a szürke hó felhőket, amelyek mint lassu tevék cammognak az égen. Esik a hó... És milyen szépek, vakítóan fehérek ezek a hópíhek a levegőben. De amint a földre érnek, sár lesz belőlük. Hónak és az embernek egy a sorsa. Tiszta, fehérek és szépek, de — a földön sár lesz belőlük.

Új boldogkorszak kezdődik 1932-ben

1897-ben egy Mewes nevű angol fizikus könyvet írt a békés fejlődés és a véres háború periódusairól, amelyek szerinte váltakozva lépnek fel. Kimutatta, hogy ezek a periódusok párhuzamosan következnek be a napon végbement változásokkal. Mewes végigment az egész világtörténelmen kétezer évre visszamenőleg. Ebben a folyamatban több periódus különbözött meg. Minden periódus, azaz időszak hossza szerte és más fizikusok szerint is 111 esztendő. Megállapította, hogy mindegyik időszak négy szakaszra oszlik, melynek átlagos időtartama 27 év. A békés fejlődés és a háború szakaszal felváltva következnek be és mindegyik körülbelül huszonhét évig tart. Mewes ilyes módon megfogalmazta a világháború kitörését, ami annak idején óriási feltűnést keltett. A dolog eddig úgy hangzik, mintha közönséges csillagászati spekulációról volna szó. Egy orosz fizikus

azonban kimutatta, hogy összefüggés van a napsugárak fokozott intenzitása és a földön élő állatok és emberek szerves élet- és kivált idegállapota között. Fokozott napsugárzás esetén több a büntény, halálozás, betegség, elmebaj kitérőse mint csökkent napsugárzás esetében. Valószínű hogy a háború összefügg azzal a túlfeszített ideg állapottal, amely a nap fokozott tevékenysége idején elfogja az embereket. Az orosz fizikus tisztán tudományos alapon szintén időszakokat különböztet meg, amelyek pontosan egybeestek a Mewes félé időszakokkal. Az egész dologból bennünket az érdekel, hogy a nap új periódusba lép 1932-ben, a túlfeszített munka után a csökkenés időszakába és ennek állítólag az a következménye, hogy az emberiség történetében is a boldog új huszonhét évig tartó korszaka kezdődik. — Nem bizonyos, hogy a jóslat beválik, de legalább yai rá némi remény.

FELVIDÉKI VÁROSOK — A HATARON TUL

A szabadság jelszavával indult harcba a több mint kétszáz évvel ezelőtt a kunc magyarság s száz évvel azután, hogy a nagymajtényi síkon a fejedelem katonái lerakták a fegyvert, Széchenyi István Magyarországot egy nagy sarkterez hasonlította, ahol minden alszik. És ma időszerűbb, mint valaha II. Rákóczi Ferencnek a felkelés zászlajára írott jelmonda: "Felszakadoztak a nemes magyar nemzet sebei".

A gyorsvonati szerelvény, melyet boldog békeévekben Tátraexpressnek neveztek, a téli nap sugar bányadt fénye mellett vágat végig a dusan termő magyar rónán. Ezek a rónák, ahol ma a békés szántó-vető vágyódva néz a vonat után, valaha eszmék és emberek hullottak el annak a célnak szolgáltaiban, hogy a magyarság megállította a tatár és török hordekat, s vérvél biztosította Európának a nyugati kultúra és civilizáció fejlődését. S mégis, amikor egy ezeréves dicső múlt után Európának a magyarsággal szemben ennyi tartozása van, a távolban halványan, de minden részletében kivehető kibontakozik Kassa körvonalai, a vonat megáll, a trianoni határral vagyunk.

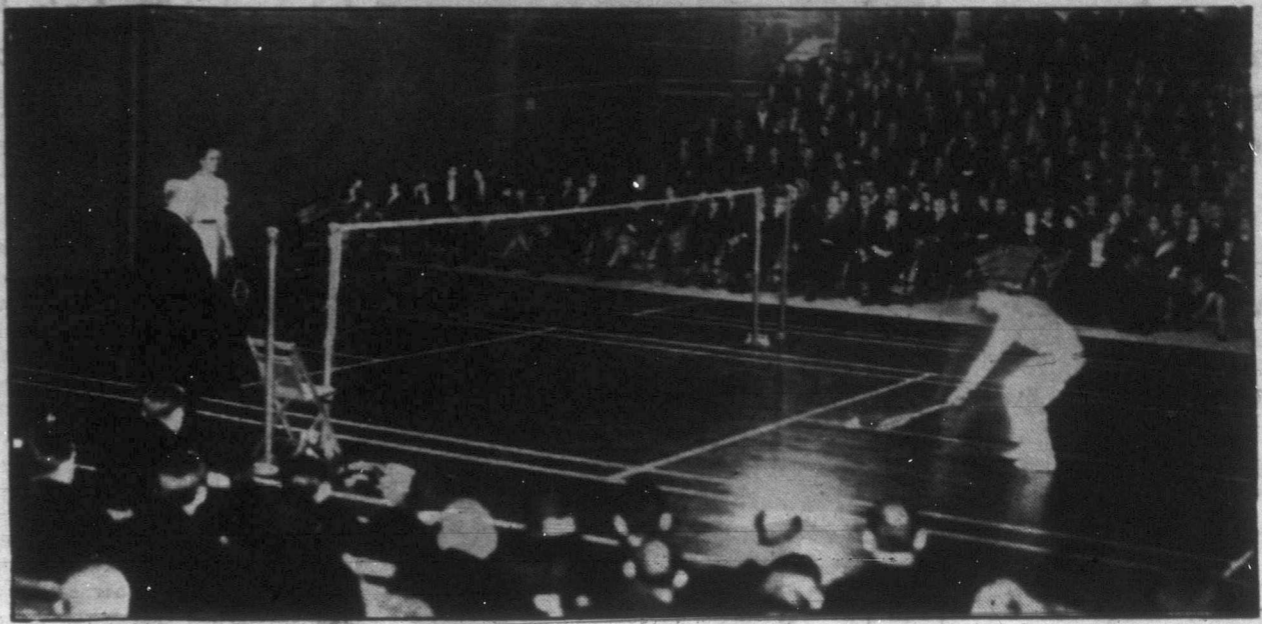
Amikor a magyar múlt emlékeire borulva járók a kassai utcákon, nem lep meg, hogy a

szép hernádpárti város, mely valaha kulturájáról volt híres, nem tagadta meg magát, magyarul beszél és magyarul érzi itt mindenki. Játsszozó, kisdiákok magyarul vitatkoznak a szláv igék ragozásáról és a magyar színészet ismét hőskorát éli, alig néhány heti vendégszerelés után pakolnak, miután a nemzeti kultúra dicsőségére emelt színházat át kell adni a cseheknek. Híába hangzott el a kassai színházban már 1789-ben a magyar szó. A színjátás művelői ma ugyanugy szenvednek, mint száz évvel ezelőtt, ekhős szerekek helyett teherátókon járnak be a Felvidéket és így hirdetvén, hogy "Nincsen olyan hosszú éjjel, hogy meg ne virradna."

Lőcse, a szeptesi magyarság büszkesége valaha székhelye a megyének, törvényszéknek, adó és tanfelügyelőségnek, államépítészeti és erdészeti hivatalával, számos iskolájával és közintézményével a Felvidék egyik legnagyobb kulturális és közgazdasági gócpontja volt. Ma mindez, miután nemzeti emlékmű maradt, megszűnt, — nagyközönség fokozták le s lassan haldoklik.

De azért Lőcse megmaradt olyanok, mint háromszáz évvel ezelőtt. A sáncárkok, a várost védő vastag falak, benne a céhek őrtornyai, a városkapuk; a falakon a lőrések még ma is épek. Házsorral felett évszázadok multak el nyomtalanul, érdekes lehet tehát megemlíteni, hogy a csehek egyik szigorú rendele értelmében Lőcsén semminemű épület lebontani nem szabad. A csehek így megőrzik és szláv műemléknek kiáltják azt ki, ami ezer év hagyományán és művészetén épült fel.

Mondják, hogy az összeomlás éjszakáján egy hőselkü ma-

Mindinkább tért hódít a szoba-tenisz, aminek — mint képünkön látható a téli hónapokban szép közönsége is akad.

gyar nemzetiszínű szalaggal díszítette fel a branyiszki hősvédek emlékművét s mire kivilágosodott, lerombolták a "győzők" a szobrot. Ma a megmaradt talpazatra helyezett köserleg igazolja a nemzeti kisebbség jogait.

Az oszlopos tornácok városrepülés után pakolnak, miután a nemzeti kultúra dicsőségére emelt színházat át kell adni a cseheknek. Híába hangzott el a kassai színházban már 1789-ben a magyar szó. A színjátás művelői ma ugyanugy szenvednek, mint száz évvel ezelőtt, ekhős szerekek helyett teherátókon járnak be a Felvidéket és így hirdetvén, hogy "Nincsen olyan hosszú éjjel, hogy meg ne virradna."

SZÁZÉVES A GYUFA

A kövekből szikrát csíholó neandervölgyi ősembertől Dunahill nagyszerű öngyújtó-készülékig hosszú ut vezet és az emberi kultúra fokozatos fejlődésének egyik mérföldköve kétségtelenül a gyufa volt, amely egy csapással megoldotta a tetszés szerint lángra lobbantható szikrák sokat vitatott problémáját. Hosszu évezredek óta ugyanis elképzelhetetlen nehézségekbe ütközött a tűzszelvény és a kőből, később ércből készített eszközök igénybevétele sokszor órákig tartó fáradságos munka árán kipattantott szikrát minden alkalommal valószínűsítő fogadták az emberek. Ez a szörnyűséges állapot, amely különösen téliidőben éreztette kétségbeesztő hatását, még az újabb korban is változatlanul tartott tovább, annak ellenére, hogy a legkülönbözőbb kuruzslók és alchimisták egymással versengve kísérleteztek olyan eszköz feltalálásában, amely a mesterséges tűzelőszerszámmal ajándékozta meg az emberiséget.

KI VOLT IRINYI JÁNOS?

Valójában Irinyi János volt a gyufa feltalálója, azonban őt is hamar utolérte a magyar feltalálók sorsa és találmánya nem keltett nagyobb feltűnést, sőt más országok fiainak kevésbé sikerült megoldásait fogadták el évek óta a világ. Irinyi a Bihar megyei Nagylétán született 1819-ben és az 1830-as évek elején találta fel a gyufát. A szabadságharc alatt Kossuth a nagyváradi lőporgyárnál és ágyúöntéséknél alkalmazta, azután pedig ő is, mint a többi hazafi, nem sokat szerepelt a nyilvánosság előtt s mint a debreceni malom műszaki vezetője halt meg.

Irinyivel szemben az egész világon nagy feltűnést keltett, hogy a nullszázad elején a jénai egyetem egy tudós tanára, Döbereiner dr. aki különlegesen tűzelő szerszámot készített, amely annakidején aránylag nagy mértékben terjedt el, jobb híjján a minden ilyen természetű újítás iránt fogékony közép-európai közönség körébe. A mai értelemben vett "gyufáról" természetesen szó sem lehetett még, bár az emberiség szinte kétségbeesetten várta ezt a találmányt. Döbereiner, aki a kétségkívül a legelső használható tűzelőszerszám, amely a legújabb korban állott az emberiség rendelkezésére!

Az egyik képen az a jelenet van megörökítve, amidőn 1914-ben az osztrák-magyar hadsereg kötelékében orosz fogságba került szláv érzelmű katonák felesküsznek és részt vesznek az első cseh légió megalakulásában, míg a másik kép ugyanennek az alakulatnak első díszszemléjét ábrázolja 1920-ból. Ilyen a világ a — határon túl.

A Kammerer-féle tűzelőrudak fénykora azonban szintén nem tartott sokáig. A múlt század ötvenes éveinek derekán arra eszméltek az emberek, hogy a tűzelőrudacsák általános használata tűzveszélyes és ezért először Hannoverben, majd később a német birodalom többi államaiban is rendeleti uton tiltották be azok használatát. Ez alatt a skandináv birodalomból már megindult hódító útjára az ugynevezett svéd gyufa, amelyet Böttger Keresztély frankfurti gyetemi tanár talált fel és Lundström Jönköpíngi gyárok gyártott elsőiben nagyobb mennyiségben. A svéd gyufa, amely első alakjában még eléggé kezdetleges volt ugyan, kis szilánkokból állott, amelyek mindkét vége vörös foszfortart volt bevonva. A gyufákat oly módon használták, hogy egyes szájakat kettőtörve a két vég összedörzsölése által lobbantották őket lángra.

rendkívül komplikált műszert szerkesztett, amely voltaképpen abból állt, hogy egy cinkrudacs két kénsavba mártottak, ezáltal hidrogén keletkezését idézve elő. Egy készletben tartott kis platinaszivacsot most a hidrogénnal átitatták, amiáltal az izzani kezdett. A hidrogén lángra lobbant és a lángon spiritusz szal átitatott szivacsot gyújtottak meg, amely azután, mint tűzelőszerszám került használatba.

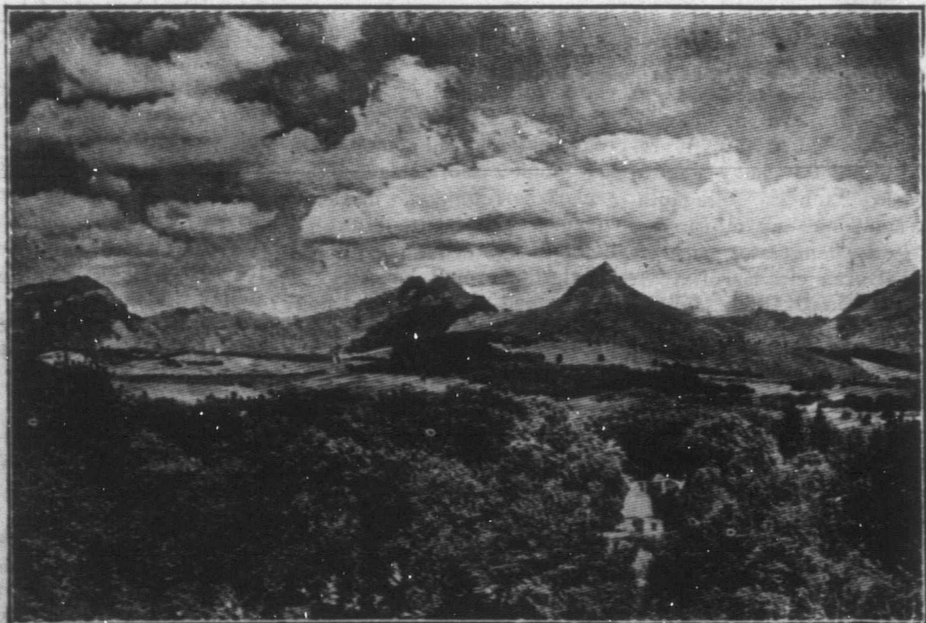
Ma már egyenesen elképzelhetetlen, hogy egy ilyen körülményes szerkezet közhasználati tárgyá válhassék, mégis a Döbereiner-féle gyújtómasina csakhamar elterjedt az egész világon. Fénykora azonban nem tartott sokáig, mert Derosne párisi gyógyszerész már alig néhány évvel később eredményesen hozta forgalomba káli és foszfor tűzelőrudacsakait, amelyek voltaképpen a mai gyufa őseinek tekinthetők.

SATORALJAUJHELY A GYUFA TÖRTÉNETÉBEN

Cooper londoni vegyész később még egy lépessel tovább haladt és tökéletesítette Derosne tűzelőrudjait. Az ő eljárását folytatták a satoraljai helyi Romer testvérek, akik már annyira megközelítették a gyufa megalkotását, hogy foszforral itatott rudacsakát dozsólás után sikerült lángra lobbantaniok. Németországban a Romer testvérekkel egyidőben a württembergi származású Kammerer nevű szitakötő mester is kísérletezett a gyufagyártással. Értékes munkásságának azonban idő előtt véget vetett a több évre terjedő börtönbüntetés, amelyet a derék szitakötőmesternek holmi politikai üzemek miatt kellett elszenvednie. Az agilis Kammerer azonban még sem adta fel régi tervét. A börtönből fondorlatos módon megszököve, Svájcba menekült a német birodalom igazságszolgáltatása elől és Zürichben valóban meg is alapította első gyufagyártást, majd francia és osztrák tőkés bevonásával további gyufagyárakat létesített Strassburgban és Bécsben. Kammerer nem sokára óriási vagyont gyűjtött és 1850-ben az általános amnesztia után haza is térhett otthonába. Nevéhez a törzsgyufa feltalálása fűződik, — kétségkívül a legelső használható tűzelőszerszám, amely a legújabb korban állott az emberiség rendelkezésére!

Lorraine Cloutier a neve a fenti képen látható pufók arcú, okos szemű saint-bonifacéi kis francia babának, aki füstszagot érezve felszaladt szegényes faházuk emeletére és addig húzta alvó édesapja haját, míg az fel nem ébredt s le nem jött megnézni mi a baj. Alighogy leérték, recsege-rojogva dőlt össze a lépcső, kisvártatva beszakadt a menyezés is, úgyhogy apja bizonyára bennégett volna a romok között. A "Winnipeg Tribune" fényképeze közvetlen a hősiesség jelenet után, hálókönnyben örökölte meg a francia kislányt.

Délafrika aranybányákkal és mesébe illő gazdagsága gyémántmezőkkel bélelt hogy-óriási ismét meglepték a világot, ezuttal rádiummal. A közelmúlt felfedezések hihetetlen mennyiségű rádiumról tesznek tanúságot s így remélhető, hogy ez az eddig olyan méregdrága elem olcsóbban lesz az orvosi tudomány számára hozzáférhető és így a rákbetegségek rohamos terjedését meg tudják akadályozni. — Emellett — mint a képen látható — a Cape Colony vidékének völgyeiben gyönyörű gyümölcsfák teremnek. (A "Southam Press" szíveségéből)

Később felkelt, odabotorkált a kályhához, nagy ügyel-bajjal fát rakott rá, aztán leült elébe a földre. A meleg bársonyos kezeivel gyöngéden végigsimogatta egész testét.

Sokáig, nagyon sokáig ült így s mikor felkelt az ablakhoz tapogatózott s ott hosszasan ka paráztott egy fiókban.

Másnap reggel a Jóska gyerek anyja hozta a vak reggelljét. A flu azt mondta, beteg, nem mert jönni, félt, hogy vissza kell adni a husz pengőt, az egész csak tréfa volt.

Az asszony egy darabig hiába zörgött. Végre megunt, a kilyncare tette a kezét. Az ajtó fel pattant, nem volt bezárva. Belépett s majd elejtette a csuprot.

— Jézus, segits! — kiáltotta s a lábál remegtek.

A vak holtan függött az ablak keresztfáján. Már egészen sárga volt.

A „Kanadai Magyar Ujság” számonkint 5 centért az alábbi üzletekben kapható:

Montreal Que.
Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.
HARTMAN'S Stationery Store
1463 St. Lawrence Blvd.
Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgatási ügyekben forduljon
ALEX A. KELEN
1456 City Hall Ave.
Fűszer és csemegészet. Különlegességek
CHERRY D. SZABÓ
14 Ontario St. East.

Toronto Ont.
Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.
Gramofon lemezek nagy választéka.
COLUMBIA MUSIC CO.
Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgatási ügyekben forduljon
Dr. JANOSSY & Co-hoz
543 Queen St. W.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.
UKRAINIAN BOOKSELLERS
195 Queen St. West.
Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.
UKRAINIAN BOOK STORE
399 Queen St. West.

Kitchener Ont.
Újságok — Folyóiratok — Szivarok, pipa és cigarettadohány
S. JAROSZ
334 King St. West.

Melville Sask.
Minden pénteken megveheti a „Kanadai Magyar Ujság” legfrissebb példányát
SIPOS GYÖRGY
a Market-tel szemben.

Stockholm Sask.
Magyar pártoló a magyart. Friss gyümölcs — hűtött italok — Magyar cigarettadohány és hüvely kapható
BIRÓ PÉTERNÉL

Lethbridge Alta.
Magyar Otthon Szálloda
SZARKA JÓZSEF
406 — 4th Ave. South
Pipa és cigarettadohány, hüvely és papír is kapható.

Edmonton Alta.
Telepítési Iroda — Pénzküldés — Házjegyek — Bevándorlási ügyek
LUKÁCS LAJOS
10513—96th St.

Vancouver B.C.
Egy font pipa — vagy cigarettadohány 90 cent, szállítási költség külön.
JACK CANUCK Tobacco Factory
2173 Powell St.

Figyelem magyar Testvérek! Ha jó farmot akar vásárolni B.C.-ben keressen fel személyesen
A. NYISZTOR
455 West Pender St.

LUKÁCS LAJOS
TELEPÍTÉSI IRODÁJA
10513—96th St. Phone 21 24
EDMONTON, ALBERTA,
Pénzküldést legutóbbabb díjazás mellett gyorsan eszközöl. Kérjen árjegyzéket. Alkotás legjobb feldolgozó farmjánál nem kaphatók. Házjegyek részletezésére is. Beutazási engedélyt beszerzés családja részére. A Kanadai Magyar Ujság képviselője; előfizetéseket és hirdetések felvételét, címváltoztatásokat eszközöl.

Kitünően szerepeltek műkorcsolyázóink Montrealban

A kiváló magyar műkorcsolyázók, akiket a most befejeződött harmadik téli olimpián az amerikai pontozóbírák elfogultsága nem az ötlet megillető első, hanem a harmadik és negyedik helyre jelölték, Lake Placidből Montrealba mentek, ahol a műkorcsolyázó világbajnokságon vettek részt, mint védői a tavalyi világbajnoki címnek. Azonban ezen a viadalon is meglepetés érte őket. Miután gyönyörűen szerepeltek a közönség őket találta legjobbnak a bajnoki címre, ezzel szemben ugyanazok a pontozóbírák a francia párt hirdették ki győztesként. Rotter Emilia és Szollás László lett a páros műkorcsolyázás világbajnokságának második helyezette, míg Orgonista Olga és Szalay Sándor az amerikai pár mögött negyedik helyen végeztek. Miután a magyar színek győzelméért oly nehezen küzdő korcsolyázóink lapuk utján küldik MIT NEM VEHETTÉ EL TÖLÖNK TRIANONT?

Mindent elvethetünk tőlünk Trianon, de nem vehette el a magyar érzései áthatott sói-sók magyar dait, amelyek összekötő kapcsolt szolgálak az elszakított területek magyarsága és a megcsontított ország magyarsága között. Ezek a magyar nóták a kanadai magyarságnak is összekötő kapcsolt az Óhazával. Tanítsuk gyermekeinket a magyar dalok játszására, hogy ezáltal is ápoljuk bennük a magyar érzést. Ezt mindenki megteheti, ha megrendeli a Falotásy-féle 101 magyar dal 3 hatalmas kötetét, amely pártalan gyűjtemény 303 magyar dal tartalmaz: 1 kötet 101 oldal ára \$1.50 3 kötet 303 oldal egyszerre rendelve \$4.00. Aki a dalokat játsza, éneklj vagy azok versét olvassa, annak személe elé kerül a szülőfaluja és a ház melyben bölcsője ringott és a bölcső mellett édesanyja soha el nem felejthető, jószágos képe. Kérje nagy képes árjegyzéke könyv, zenemű és mindenféle hasznos cikkek. A. Wlasinger Mail order háza, 261 St. Nicholas Ave. New York, N. Y. — Mivel az Egyesült Államok postahivatala Kanadába utárvét mellett nem szállít, kérem az összegzet 25 cent szállítási költséggel együtt előre beküldeni. (Hirdetés)

7 Nap alatt New Yorkból MAGYARORSZÁGBA A leggyorsabb hajók a világon

BREMEN ~ EUROPA
A Bremerhaven kikötőben közvetlen a hajó mellett váró külön gyorsvonat a legkényelmesebb utazást biztosítja B U D A P E S T -IG. Ugyancsak rendszeres heti hajóindulások a Lloyd népszerű kabinhajóján. Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök, vagy **NORTH GERMAN LLOYD**
654 Main Street, WINNIPEG, Man.

A „Falu Rossza” előadása Montrealban

E hó 7-én színpadra került az „Auditorium Hall” nagyszínházban Tóth Ede népszínműve a „Falu Rossza”. Az előadás előtt tíl hetekben már nagy érdeklődés mutatkozott és így a műkedvelő gárda számíthatott arra, hogy az előadás látogatott lesz. Az előadás napján várakozáson felül tömeg gyűlt össze, úgyhogy pénztárányítás után formális közelharc indult meg az annyira sóvárgott jegyek után s rövid fél óra után 600 teremjegy kelt el.

A kulcszák mögött lesekkelő műkedvelő gárda örömmel vette tudomásul a terem megtelését és fél kilenckor az előadás kezdete előtt pár perccel a terem már zsúfolva volt ugyannyira, hogy az állóhelyek számát is már kozlatolni kellett. A Szent István Kultur Klub elnöke White Lajos rövid, de meleg beszédben megköszöni Montreal magyarságának azt, hogy ily szép számmal jelentek meg a műkedvelők első próbálkozásán s igéri, hogy ezen szép pártolás ellenszolgálatá fejében az új klub igyekeznj fog mindig többet és jobbat nyújtani Montreal magyarságának.

Az elnök beszéde után a műkedvelő gárda rendezője jelenik meg a Kulcszák előtt, méltatja a darab íróját Tóth Edét, majd izleltőt ad a műkedvelő gárda összetoborzása körüli nehézségekről egyben kéri a közönséget arra, hogy a soralkban rejtőző még szunnyadó színpadi örök bátorkodjanak fel ezen kis gárda első próbáján és leendő közreműködésükkel tegyék lehetővé egy szép és jó műkedvelő gárda megszervezését.

A rendező kéri a közönséget, hogy bírálatában és kritikáiban méltányos legyen és megértő tapssal segítsék a még színpadi lázzal küzdő kezdőket az első sikerhez.

A függöny felgördült, kezdett vette az előadás s a műkedvelők az első ötperces meglepetés után belemelegettek a játékba, igyekeztek nyújtani mindent amit a műkedvelő lelkesedés csak nyújthat. Az első felvonás lepergett és a közönség sorából felhangzó tapsok és nevetés moraja már biztosította a darab további sikerét. A második és harmadik felvonás előadása is meghozta a megérdemelt sikert, és a darabban lévő zene- és ének-számok is általános tetszést arattak. Az összegyűlt közönség méltányolva a műkedvelők fáradozásait s nem fukarkodott az elismerésekkel.

A darab női főszerepét „Finnom Rózsit” Homonnai Vendelné alakította, kinek szép iskolázott hangja kellemesen lepte meg a közönséget és a közönség nem is fukarkodott a megérdemelt tapsokban.

A darab férfi főszerepét a „Falu Rosszát” White Lajos alakította nagy készséggel, jó mozgással és szép ércek énekekkel. White játéka már messze meghaladta a szokásos műkedvelői próbálkozásokat és annyira eredetien duhaj volt, hogy a nézőközönséget annyira elragadta, hogy mindenki egy falusi rég elfelejtett hangulatot vihett magával ezen előadásról.

Boriska szerepét Rády Juliska alakította és igen szép, kellemes hangja és előadó készsége a műkedvelő gárda egyik gyönyörűvé avatta. Bátki Tercsi szerepében Kántor Manci érdemelte ki a legnagyobb elismerést. Ő is a leendő műkedvelő gárda egyik leghasználhatóbb tagja lesz. Csapóné, Sulyokné, Tarisznyásné módos öreg asszonyok szerepét... Bogdányi Géziáné, Machnik Józsefné, Kiss Andrásné alakították és e három hársártos vénasszony szerepének nem éppen könnyű megjátszását, nagyon ügyesen végezték olyannyira, hogy egyes jeleneteknél a nézőközönség nem foggyott ki a nevetésből.

A magyar kultúra érdekében ismét egy parányi lépés történt, ezen első lépés folytatása lesz a Klub által husvét után rendezendő „Parasztbál”, mely mulatságnak célja az, hogy a bálkeretén belül megmutassuk az itteni angol és francia lakosságnak, valamint a magyaroknak is, hogy mily gyönyörű népies népművészeti örök rejlenek a magyarságban. A bálon néprézeletit verseny is lesz, képviselve lesz ott a Duna-Tisza köze, az elszakadt Erdély, a Matyók és a jó Palócok, Mezőkövesd, Torontálnak szép ruhát, csupa magyáros motívum. Tartsunk össze magyarok. Hoeniges Dezső.

„A LEVÉLSZEKRÉNY”

Minden egyes sora izgalom, szórakozás, lelki gyönyörűség. Ne mulassza el egyetlen honfitársunk sem azt az élvezetet, amit új regényünk következő harmadik fejezete nyújt:

1. A HUSZADIK ROHAM
2. A RÓZSAK KIRÁLYNÉJA
3. A FEKETE PARIPÁK
4. A KARVASZIN
5. JÁTÉK A TUZZEL
6. BILINCSEK
7. AZ ÓRIAS
8. UTVESZTŐBEN
9. SARGA SZEM
10. IGAZSÁG, MELY NEM VALÓSÁG
11. ACÉLSZIVEK
13. HETEN VANNAK A GONOSZOK
14. NEM CSÁSZÁROK KÖTIK A BÉKET
15. „TUZZBE TENNEM A KEZEMET ÉRTE”
16. VALLOMÁS HOLDVILÁGOS ÉJSZAKÁN
17. „URAKNAK VALÓ FINOM DOLGOK”
18. WAJENNOJE PLAN
19. A CÉDRUSLADA TITKA
20. DENEVÉR AZ ALAGUTBAN
21. BOLYÓG LELKEK
22. AZ ÖRDÖG ORGONAJA
23. AZ „Ó” HUGA
24. A SZERLEM — SÓTÉT VEREM
25. AZ UTOLSÓ MASODPERC
26. A TURUL ÉS A GRIFMADAR
27. AZ ARANYHAJU LEANY
28. SIRALOMHAZ BUS LAKOJA
29. „NEM TEHETEM!”
30. TESTVÉREK A VESZTŐHELYEN

Mindenki olvassa el a fiatal magyar írónemzedék egyik tehetséges oszlopának, LAZAR ISTVÁNNAK lapunk legközelebbi számában kezdődő megrázó regényét.

„A LEVÉLSZEKRÉNY”-t!

Valamennyi egyéni és páros világbajnokságot megnyerték a magyar asztali tennisezők

Jól esik tudnunk, hogy a megcsontított kis Magyarország, amely sportban mindég méltó ellenfele a hatalmas, magyar nemzegeknek, újabb meglepetést hozhat magyarságunknak, hogy a magyar tennisezők a világban is megérdemelték a győzelmet. A napokban befejeződött prágai asztali-tennis világbajnokságon — ahol nemcsak ellenfeleikkel, hanem a cseh közönség ellenszenvével is meg kellett küzdeniük, a magyar tennisezők az összes első, második és egy híjján az összes harmadik díjat is elvették. Pontarányban Magyarország 27 1/2, Csehország 5, Ausztria és Angolország 1-1 pont, Németország pedig felpontot szerzett. Az egyetlen osztrályaiban, a csapatvilágbajnokságban sikerült csak a cseheknek győzelmet aratni, amelyben 5:3 arányban kikaptak a magyarok. Itt említjük meg hogy az Egyesült Államok Placid Lake-i téli olimpián színpadon magyar műkorcsolyázó bajnokokat a nagyszámú közönség és az újságírók legnagyobb meglepetésére lepontozták, annak dacára hogy győzelmeiket mindenki biztosra vette. Így sajnos minden eredmény nélkül térhetnek vissza az Óhazába.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy a magyar muzsikának ismét egy előretörtést jelentette a mult vasárnap délután az amerikai N. B. C. által Berlinből továbbított Lóránd Edt magyar hegedűművésznek csodálatosan tehetséges játéka.

STOCKHOLM, SASK
A Fiuk Ifjúsági Egyesülete, februárban tartotta évi tisztújító közgyűlését. A titkári jelentés tevékeny egyesületi életéről számolt be. Az év folyamán több műsoros előadást rendeztek, részint a hitközség, részint saját javukra. Több sportot vezettek be, s legutóbb egy teniszpálya felállítását határozták el. Tisztviselők lettek az 1932 évre: elnök: Sívák Mihály, alelnök: Molnár Imre, titkárpénztáros: Schauffert József, igazgatók: Saxon Sándor és Bangha Ferenc.

POSTAHIVATALBAN
— Uram ez a levél túlnehéz, még egy bélyeget kell ráragasztania.
— De hiszen akkor még nehezebb lesz!

INTERNATIONAL RESTAURANT
Elaendű magyar konyha, cukrász sütemények bármilyen mennyiségben kaphatók. A magyarok szíves pártfogását kéri.
Stiffel István
1444 City Hall Ave. MONTREAL

Robin Hood FLOUR

EZT A LISZTET KÖNYVEBB DAGASZTANI ÉS KIADÓSABB A SÜTÉSÉNél

Háziorvosunk Levelésládája

Lapunknak sikerült Dr. Biró Károly közreműködésével megnyerni abból a céltől, hogy minden honfitársaink a kitérő tanácsát, akiknek a nagy távolságok miatt nincs módjukban átrendelődni fel a szerződésükben...

Biró Károly

Ezen is felhívjuk honfitársaink figyelmét, hogy Dr. Biró csak teljes szaktudással és pontos címmel titított levelekre válaszol, de bárki tetszése szerinti jelét adhat még szívesen, ha még nevének kezdetét sem akarja nyilvánosságra hozni.

St. J. Sask. A tüdővészről az előző számban több közlemény jelent meg. Ezeket ha figyelmesen elolvassa akkor látja, hogy az Ön által közölt tünetek nem a jelei a kezdődő tüdőbajnak. Inkább arra kell győződnie, hogy a mandulák ből, vagy a rossz fogdából mérgező szivócskák a szervezetébe és tanácsos volna ezirányú vizsgálatnak alávetni magát.

J.H.S. A kéz kergesedése a foglalkozás közben használt szerszámok nyomása következtében fejlődik ki. A kerges helyeken a bőr rugalmatlanná válik és gyakran bereped, különösen oly helyeken ahol hajlítással és feszítéssel van kitéve. A repedések mélyek lehetnek és rendszerint igen fájdalmasak. A gyógyításukra elsősorban is szüntessük meg a nyomást, ami azokat előidézi. Ha repedések vannak jelen előbb azokat kell gyógyítani. Ezt nedves kötések puha kendőcsök alkalmazásával érjük el. Azután a kergesedéseket kell eltüntetni. A kerges helyeket gyakori meleg szappanos fürdőkkel felpuhítjuk és a felgyulladt részeket lekaparjuk...

Munkás. Ont. A magas vérnyomás nem betegség, hanem többféle betegségnek a tünete között van. A leggyakoribb oka az érmelesedés és egyes veszeibajok. Tudunk kell azonban hogy idős korban a vérnyomás magasabb lesz, rendes körülmények között is. Ha panaszra nem ad okot semmiféle kezelés nem szükséges. Tulozott önmegfigyelés, a vérnyomásnak gyakran történő mérése ilyen esetben inkább árt, mint használ, mert az örökös aggodalom idegességhez vezet, mely esetleg komolyabb lehet mint a magasabb vérnyomás által előidézett panaszok.

M.M.L. Sask. A testmagasság és testsúly között bizonyos arányosságnak kell lenni. Test súlyunk egészségünk fenntartásában nagy szerepet játszik. Biztosító társaságok kutatásai kiderítették, hogy azon egyének között, kiknek súlya a normális fölött van, 20%-kal 33 százalékkal nagyobb a halálozási arány, akik pedig 40%-kal súlyosabbak, mint az átlagos ember 50%-kal magasabb halálozási arányszámmal szerepelnek a statisztikában. Ebből láthatjuk mily nagy fontossága van a testsúlynak egy bizonyos életkor valószínű elérésében és ez az oka, hogy öntől igyekeztek a legfontosabb adatokat beszerezni. Súlyának csökkentése célserű és arra több általánosan mód van. Tanácsos azonban orvoshoz fordulni, mert az újságban hirdetet fogyasztó kurák hashajtónak hosszú időn át történő adagolásából állnak, melyek ha eredménnyel járnak is, de gyengítik és esetleg bélyugulásnak az okozójává válhatnak.

Mrs. S.P. Alberta. Az arcon mutatkozó pattanások neve akne. Ezek keletkezését vérszegénység és sápkór elősegítik. Szerepük lehet még a következő rendellenességeknek: gyomor, bélzavarok, méhbántalmak, fűszeres, füstölt, túlsóztott ételek túl gyakori fogyasztása.

A bántalom lényege a fagygyógyítás eldugaszolódása, melyekben bakteriumok behatására gyulladás keletkezik. Gyógyításuk elsősorban a fentebb említett bajok kezelésével kezdődjen. Könyű és tápláló étrenden kell élni, rendszeres bélműködésről gondoskodni kell. Belsőleg a vérszegénység ellen használatos orvosságok szükségessé...

NYOMOR AZ ARANYHEGYEK ÁRNYÉKÁBAN

A MOSTANIHOZ HASONLÓ FEJETLENSÉGET MÉG NEM LÁTOTT A VILÁG — AMERIKA RABSZOLGÁKKA SÜLYESZTETTE AZ INTÉZMÉNYEIBEN BIZÓ DOLGOZÓKAT

Egy Chicagóban megjelenő lapunknak "Az Irás" egyik legutóbbi számában jellemző cikkben számol be a határon túli gazdasági összeroppanásról. Eszerint nem ez az első nagy gazdasági válság az Egyesült Államokban. A százötven év alatt, mióta nemzeti életet él az ország, számtalanszor volt itt már olyan hatalmas a pánik, hogy reményét veszítette a nép nagy tömege.

1837-ben, 1857-ben, 1873-ban, 1893-ban, 1903-ban, 1907-ben szintén tönkrementek itt a bankok, vállalatok, üzletek, egyéni vállalkozások nagyrésze, akár csak most 1930-32-ben. Ilyen nagyarányú, ilyen hosszú és makacs azonban, mint a jelenlegi, sohasem volt még itt a depresszió.

Lássuk: hogyan jutott ide ez az ország? Kétségtelen, hogy Amerika lett a világ nagytökeése és a világgazdaság nagy vámszedője. Az Egyesült Államoknak ez a jelentősége a háború eredménye. Nem tudni, vajjon mi történt volna, ha a nagy háború lángba nem borítja a világot. Kétségtelen, hogy Amerikának akkor is fejlődnie kellett volna, mert már megvoltak a szükséges alapok és megvolt ehhez minden feltétele. De fejlődött volna az övillág is és nem valószínű, hogy békes viszonyok között az Újvilágnak sikerülhetett volna ennyire előretörnie.

1914-ben az Egyesült Államok még csak 2.6 milliárd dollár követelték a világ többi államaitól, 1930-ban már 16.6 milliárdot és a múlt év közepén 17.5 milliárd dollárt. Európa ebből 5.6 milliárdal tartozik az Újvilágnak, Kanada egymaga 4.4 milliárdal, a délamerikai államok tartozása 3.0 milliárd, a Középamerikaiaké csak 29 millióval kevesebb ennél. Ausztrália 995 millió dollárnyi hitelre tett szert ennél a nagy tokeforrásnál és különböző más államoknál 491 millió dollárnyi követelése van az Egyesült Államoknak.

Amerika követelése azonban nem úgy keletkezik, mint a hogy azt az állandó pénzügyességhez szokott fantázia elképzeli. Nem úgy, hogy Amerika tőkéket ad kölcsön idegen államoknak; ezen az úton a hatalmas amerikai tőkének aránylag csak is hányada megy kül-

sekk. A pattanások bőrt gyakran kell alkohollal lemosni, miáltal a vérkeringést élénkítjük benne. Azonkívül hámlasztó kezesítést kell egy ideig használni. A kezelésük hosszadalmas és türelmet igényel és mivel az adalaphoz többféle lehet, tanácsos a gyógykezeléshez orvos segítségét igénybe venni. J.Sz. T. Levél ment.

földre, hanem úgy hogy amerikai üzletemberei ott dolgoznak az egész világon és hatalmas tőkeket, követeléseket gyűjtenek Amerika nemzeti vagyonára. Ennek a következtetés az, hogy bár Amerika mindig a győbb összegekkel válik hitelezővé a többi államokkal szemben, a pénzforgalom szerint Amerika nem gazdagítja, hanem ellenkezően, szakadatlanul szegényíti azokat. S mivel külkereskedelme aktív, vagyis jóval több árut szállít a külföldnek, mint amennyit attól kap, vele szemben nem lehet az áruban való klegyenlítés természetes eszközt választani az adósságok és kamataik megfizetése céljaira, hanem aranyban kell fizetni. Ez az oka annak, hogy aranykészletei olyan szűrnyű arányokban duzzadnak és hogy e fantasztikus méretű aranykészletek tárolása folytán belső gazdasági bajai és nehézségei annyira súlyosbodnak.

A Federal Reserve Bank aranytartaléka ma már felül van az 5 milliárd dolláron s Argentína a jövő hétre már előre jelezte azt, hogy 50 millió dollárnyi aranyat indít utnak az Egyesült Államok számára. A többi délamerikai államoknak is olyan esedékes tartozásuk vannak, amelyeket csak arannyal fizethetnek.

Az aranyban ez a halmozódása nagy gondokat okoz. Emellett a hatalmas aranykészlet mégsem kárpótlás a sorozatos bukásokért, amelyek mind újabb, meg újabb gazdasági ágakat pusztítanak el. Az utolsó hónapokban ismét száz és száz bank lett fizetéseképtelen s ez olyan vad jelenetek között történt, hogy a betevők gyakran revolverrel rontottak be a banktermekbe és úgy kényszerítették az igazgatókat arra, hogy fizessenek, amíg csak egy dollár is van a kasszában.

Igy lett itt koldussá márról holnapra sokmillió ember, akiknek vagyonára, míg a maga aranyhegyeit gyarapította, az állam nem vigyázott. De míg a bankok megtalálják a lekötött ingatlanokban fedezetüket: a bankbukásokkal, szemben a pénzüket vesztett betevők mehetnek a — sőt hivatálla... Ilyen fejtelenséget még egyik gazdasági összeomlás sem teremtett.

Az őszhajuak és a csodafésű

500 font garancia. Vegye meg három sillingért elektromos fésűmet és használja tíz napig. Ha tíz nap múlva ősz haja nem változik feketévé, akkor megkapja a pénzt.

Ilyen hirdetések jelentek meg az angol lapokban egy Wood nevű londoni megvette az elektromos fésűt. Szorgalmasan fésülte vele ősz haját, amit azonban nem akart visszaváltozni feketévé. Tíz nap múlva elment a vállalatához, visszavitte a fésűt és kérte az 500 fontot. A pénzt nem adták ki különféle indoklásokkal. Erre aztán beperelte a vállalkozót.

Ha most választhatna — kérdezte tőle a bíró — mit szeretne jobban, az 500 fontot, vagy a fekete haját?

A fekete haját — hangzott a válasz. A bíróság megítélte az 500 fontot Woodnak. azzal az indoklással, hogy a vállalat máskor ne tegyen könynyelmű csaló ígéretek. Az ítélet hatása alatt rengeteg rászedett őszhaju ember perli a villanyfésű társaságot.

KINCARDINE, Ont.

Január 10.-én Szabó Pál honfitársunkat neje Elisabeth egy egészséges leánygyermekkel ajándékozta meg. Ugy az anyja mint az újszülött jól érzi magukat.

Sok szerencsét és boldogságot kívánunk a szülőknek és a legifjabb kanadai leánynak.

Ahol még ma is gyilkolják a kisebbségeket

A tömeges és egyénenkénti politikai gyilkosságok egész sorát tárja föl a Balkán-háború óta rumán fenhatóság alatt álló Dél Dobruzsából bolgár területe, Várna és Ruszcsuk környékére menekült 50.000 bolgár emigránsok központi szervezetének a világ közvéleményéhez intézett kiáltványa. Ez a még ma is állandóan szaporodó emigráns szervezet dátum és név szerint sorolja fel az ember telen üdötetéseket égbeköltő gaztetteit, amelyek még ma is állandóan napirenden vannak Dél Dobruzsza városában és községeiben, ahol az egy tömbben élő 400.000 lelket számláló bolgár lakosság teljesen törvénytlenül állapottban él a békeszerződés kisebbségi paktumal ellentétben és akik közül már több mint 50.000-en voltak kénytelenek az elmúlt év végéig minden vagyonukból kifosztottan, meztelül az anyaországba menekülni. A felsorolt konkrét esetek többszáz bolgárnak nyilvános lemészárlásáról szolgáltatnak pozitív adatokat. A vagyonelkobzások mellett, a kultúrberberiség számára valószínű arculespásként hat az a tény, hogy míg Dél Dobruzsában 1913-ban a 400.000 bolgár lakosnak 260 elemi iskolája, 13 polgári iskolája, 1 középiskolája 2 mezőgazdasági iskolája, 112 temploma és 126 lelkipásztora volt, addig ma a megmaradt 350.000 lakosra összesen 4 ele-

mi iskola esik 28 tanítóval. A tanulóknak a száma 1913-ban 21.617 volt, ma 14.000. A 126 papból 3 maradt meg, de egyház nélkül, az 57 bolgár könyvtárból pedig nem maradt egy sem.

A békeszerződések és a kisebbségi paktumok becsületes végrehajtására alakult Népszövetség úgy látszik mindezt csukott szemmel nézi és ha így folytatja, hamarosan rá fog ébredni arra, hogy a világ népei bajalkorvoslását megkerdezése nélkül saját maguk fogják reparálni.

ST BRIEUX, Sask.

A folyó hó 2.-án megalakult Szent István magyar királyról elnevezett egyház új kurátorai lettek: Babich István, Farkas József, Dolezár István, Zabos János. Pénztárnok ifj. Nagy Sándor.

Az elmúlt vasárnap leégett a St. Brieux-i D. Leefebre fűszerüzlete úgy szintén ismeretlen tettesek felakarták égetni a posta hivatal helyiségeit és ez ügyben a hatóságok széleskörű nyomozást indítottak és hamarosan letartóztatások is várhatók.

Március 13.-án magyar sent mise lesz a St. Brieuxtől 8 mérföldre nyugatra lévő templomban.

Demeter Mihály.

Egy jó tanács!

HA AZT AKARJA, HOGY PÉNZE GYORSAN ÉS BIZTOSAN érjen az OHÁZABA: KÜLDJE AZT A "PANNONIA" 621 Main Street, Winnipeg, Man. U.T.J.A.N.

TÁVIRATIDÍJ csak 75 cent KERJEN PÉNZKÖLÖGIVET

A COLUMBIA MAGYAR GRAMOPHON LEMEZEK képviselete és felrakatal Darabja 65 cent

Az áruosztálynál

Eredeti DIANA sóboroszevegje 45 cent és \$1.00. Ohazai kaszák darabja \$2.00. Platnik járnokártya 65 cent. Selmeel plák szárral \$1.25. MODIANO cigaretták papirtucija 30 cent. MODIANO cigaretták hüvely 10 doboz \$1.25. Importált édes-nemes PAPIKA eredeti félfűlős szák 75 cent. Erős RÓZSA Paprika fontja 45c. M. K. DOHÁNYJÖVEDEK CIGARETTA és PIPA-DOHÁNYAI eredeti csomagolásban: 13, 15, 20, 50, 60, 80 és 95 cent csomagokként. VIDEKRE A SZÁLLÍTÁS KÜLÖN MEGFIZETENDŐ! Kérjen részletes árjegyzéket! !! Ügyeljen a Címre !!

HUSVÉTI PÉNZKÜLDÉSEK A LEGKEDVEZŐBB ÁRON

Minden magyarországi ügyfelünk körlevelet kapott, melynek alapján nagy kedvezményben részesül — Ha Önnek még nem volna meg ezen levelünk írjon azonnal címünkre

ALEX. A. KELEN LIMITED

1456 CITY HALL AVE.

MONTREAL, Que.

PÉNZKÜLDÉSI DIJSZABÁSUNKAT LÉNYEGESEN LESZÁLLÍTOTTUK

Cyözödjön meg személyesen és kérjen az új árjegyzékből

Aranyengöben minden más banknál kedvezőbb árfolyamot adunk ugyszintén leiben, dinárban és koronában is — Irjon nekünk és gyözödjék meg hogy nálunk olcsóbban küldhet pénzt mint bármely bank vagy hajósirodánál egész Amerikában.

Hajógyekek részletfizetésre Bevándorlási engedélyek Közgyejezői okiratok Ohazai bélyegek

MEGTAKARITOTT PÉNZE UTÁN HA AZT NÁLUNK HELYEZI EL

ÉVI 6% KAMATOT FIZETÜNK

ALEX. A. KELEN LIMITED

1456 City Hall Ave.

MONTREAL, Que.

Népszerű Orvosi könyvek

- Békésy: mindenkinél érthető tanítás az egészség ápolásáról 65c
- Breke E.: Hogyan óvjuk gyermekünk egészségét 75c
- Bucsaný dr.: A gyermek étete és gyógymódja 81.00
- Természetes élet és gyógymódja 81.00
- A napfény gyógyhatása 65c
- Nyarkozás mint természetes gyógytényező 75c
- Bunge E.: Alkohol-mérgezés és elfojtás 25c
- Csecesmó a gyermek helyes ápolásának módjára, képekkel 75c
- Décsi dr.: Az egészségese élet tudománya 75c
- Eichorst dr.: Az egészségese élet betegségei 75c
- Ferrel: Az idegrendszer betegségei 75c
- Friedrich dr.: Tuberkolozis elleni védekezés 25c
- Galen: Az egészségese élet kézikönyve 50c

- Egészségügyi szabályok 25c
- Gottlieb dr.: A fogak és száj egészségügye 75c
- Ferrel dr.: Az ideg és szellem egészségügye 81.00
- Jarintzoff: Hogyan születtél 50c
- Kovács dr.: A nemzeti betegség 75c
- Kayserling: Könyv a házasságról 83.20
- Hahn dr.: Harcsa a fertőző betegségek ellen 25c
- Juttasy dr.: Maszás, a test felhűtése 50c
- Loránd: A nők korai vénbélise 25c
- Marberger: Tüdőbaj és tuberkolozis megelőzése 81.00
- Möbius: Az idegbetegség gyógyítása 50c
- Möb dr.: A gyermek szemének ápolása 25c
- Oláh dr.: Az emberi egészség 81.50
- Levél dr.: Orvosi tanácsadó 25c
- Schulhof: Mit az orvos megvárhat 25c

Megjött az Ohazai nagy képes naptár 1932-re, vastag kötetben, képmény táblával, szállítási költséggel együtt \$1.75.

Kérje nagy képes árjegyzékek könyv, zenemű és mindenféle hazai cikkekről.

Mivel az Egyesült Államok postahivatala Kanadába utánvét nélkül nem szállít, kérem az összegzet 25 cent szállítási költséggel együtt előre beküldeni.

A. WIESINGER

961 St. Nicholas Ave. New York, N. Y.

5 Pengő 50 fillért FIZETÜNK KI

1 Kanadai dollárért

7 Pengőt

1 Amerikai dollárért

RÁDIÓ UTJÁN 50c EXTRA DIJ

KÜLDJÖN PÉNZKÜLDŐ IVÉRT

KAUFMAN STATE BANK

124 N. La Salle Street Chicago, Ill., U.S.A.

"HAZADNAK
RENDOLETLENÜL
LEGY HIVE, OH MAGYARI!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

"CSONKAMAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGESZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSORSZÁG!"

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BACS-BODROG MEGYE

Döme Jakab 32 éves földmívelő rokonai látogatására a szomszéd községbe igyekezett. Utközben leült egy kút kávéjára és inni kezdett a magával vitt borosüvegből. Ivás közben megszédült, belezuhant a kútba és megfulladt.

BEKÉS MEGYE

Pár hónappal ezelőtt Orosháza leghíresebb cigánybandája, melynek vezetője Purcsi Náci híres cigány volt. Jamaikába kapott szerződést. A banda nagy reményekkel indult el a nagy utra és Jamaikában nagy sikerrel is szerepelt. Purcsi Náciéknál a jamaikai korszak már az első napokban baj volt. Nem úgy fűznek itt, mint Orosházán, verje meg őket a nehézség — irták haza a cigányok — és ezenkívül paprika sincs, zsir sincs. "Végül is felbontották a szerződést és otthagyták Jamaikát. Már utban is vannak hazafelé, ahol, mint írják, jobban fog esni a száraz kenyér is.

CSONGRAD MEGYE

Szarvas határában Fazekas Pál malma kigyulladt és teljesen leégett. A kár több mint hetvenezer pengő. A tűz valószínűleg úgy keletkezett, hogy malomkövek közé került vasdarab áttűzsedve meggyújtotta lisztes tartályok tartalmát.

HAJDU MEGYE

Borzalmas módon vetett véget életének Sipos András 80 éves tarpai lakos. Maga alatt meggyújtotta az ágynevet és mire észrevették, meghalt. Az öreg ember teljesen vak volt már kétszer akart öngyilkos lenni. Egy alkalommal felakasztotta magát és mult karácsony előtt konyhakéssel akarta magát agyonszúrni.

HEVES MEGYE

Gyöngyösön a Vármegyeház ucca sarkán egyik bekerített telken zsákba kötözve egy flu-csecsemő borzalmasan megcsontított holttestét találták meg. A törzsről tompa késsel le volt vágva, valósággal le volt szakítva a fej. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek meggyilkolása a megtalálás előtt nyolc-tíz órával történt.

KOLOZS MEGYE

A bukarest-nagyvárad győr ellen Sztána és Bánfihunyad között fegyveres merényletet követtek el. Ismeretlen tettesek mintegy tíz lövést adtak le a robogó vonatra. A golyók néhánnyal eltaláltak, de az utasok közül szerencsére senki se sebesült meg. Megállapították, hogy a lövéseket vadászfegyverekből adták le és azok ugynevezett farkas-golyóval voltak töltve. A tetteseket keresik.

KOMAROM ÉS ESZTERGOM MEGYE

Komarom-Esztergom egyesített vármegyék gyűlésén szó vartették az új vármegyét beosztás tervezetét, amely szerint Komárom megye Győr vármegyéhez Esztergom vármegye pedig Pest vármegyéhez volna csatolva. Noha az egyesítés óta a két megcsontított vármegye a legjobb és legnagyobb egyetértésben dolgozik és egyedül állnak az országban teljesen adósságmentesen.

PEST-PILIS-SÓLT KISKUN MEGYE

Tíz évvel ezelőtt Kiskunhalasról eltűnt Horthi Imréné 6 éves Juliska nevű leánya. Néhány hónappal ezelőtt az anyáról értesült, hogy gyermeke Belgrádban él. A hír valóban bizonyult és a most 16 éves leány hazaérkezett, de nem tud magyarul. Tolmács segítségével kihallgatták a megkerült leányt, aki nem tudja megmondani, hogyan került Belgrádba.

SOPRON MEGYE

Egészséges módját vezették be a szegénysegélyezésnek a soproni domonkos barátok. Amellett hogy 150 család tej- és kenyérszükségletét oszlik ki naponként, ezenkívül minden reggel negyven szegény iskolágyerekeknek háromdeci meleg tejből és triss kenyérből álló reggeli adnak.

TOLNA MEGYE

A tolnai halászköri ritka zsákmánya egy több mint 200 fontos harcsa volt, amelyet a Dunából fogtak ki. A hal hossza mintegy 11 láb, a szájában pedig könnyen elférhetett volna egy kétéves kisgyerek.

VAS MEGYE

Köszeg városa tudvalevően ebben az évben ünnepli meg Jurisch Miklósnak, a törökverő hadvezérnek győzelmei 400. évfordulóját. A jubileumi évet istentiszteletekkel kezdték és a templomokban kértek áldást Köszeg sokat szenvedett lakosságára.

ZALA MEGYE

Nemrégén halt meg Szepezd községben Szabó Ferenc 72 éves gazdálkodó, akinek végrendeletét most bontották fel. A végrendelet nagy meglepetés volt a rokonok számára, mert az öreg szepezdi magyar minden birtokának, számszerint 13 holdnak a felét a magyar államra hagyta. "A mai nehéz viszonyok között — írta az öreg gazda végrendeletében — mindenkinek első kötelessége hazájára gondolni."

TÉLI KÜZDELMEK A MAGYAR FŐVÁROSBAN

A legnehezebb tél felét már a hátunk mögött hagytuk, még két vagy három hónapot kell átszenvednünk és akkor megnyertük a csatát. Mindenki tisztában volt azzal, hogy a tél lesz Magyarországnak talán legnehezebb időszaka. Az illetékes tényezők nem titkolózhattak, megmondták nyíltan, ezt a telet kell valahogyan kibírni, ha ez sikerül, megkezdődhetik az igazi építő munka.

A legkiméletlenebb gazdasági háború folyik egész Európában, csak az az állam tud a pusztulástól megmenekülni, amely függetleníteni tudja magát a többi államoktól. Nem ideális állapot ez, mert hiszen a nemzetek egymásra vannak utalva és csak a kölcsönös megértés hozhatja meg a boldogulást, de amíg a gazdasági harc tombol, ez a védekezésnek egyedül lehetősége.

Ha nehezen is, de nagy önmegtartóztatással sikerült a megpróbáltatás legnehezebb részén átvégődni. Újra ugyanaz a szellem kezd érvényre jutni, ami a háborúban uralkodott. Nem is néhány évvel ezelőtt, csupán néhány hónapot kellene visszaugorunk és mindenki elképzelhetetlennek találná azt, hogy a magántulajdon elvét az állam vagy a közösség erősen megszorítani kívánja. Ezen már kezdünk túl lenni, nemcsak a véres háborúban van szükség arra, hogy az egyén életét, vagyoniát alárendelje közérdekeinek, hanem a gazdasági háború ugyanazokat az áldozatokat követeli.

A háztulajdonosok kétségbeesetten védekeznek. Előadják, hogy a budapesti házbérlővédelem egy esztendő alatt négy millió pengővel csökkent. Az üzletberek jóvóméneke esetét nem is tudják teljes határozottsággal kimutatni, mert nagyon sok üzlet üres, semmit sem jövedelmez, a tulajdonos tartja még a magas béreket, az üzletemberek viszont nem tudják megfizetni. Valamikor azt volt az üzlet, hogy a lakásokat üzleti helyiségekké alakították át. Most éppen a fordítottját látjuk. Nagyon sok üzleti helyiséget kiadni lehetetlen, megpróbálják lakóhelyiségekké átalakítani és úgy bérebeocsátani.

Jónéhány esztendőig a legjobb üzlet volt háztulajdonosnak lenni, most kezd a legrosszabbá válni. Nagyon sok a munkanélküli, akinek igazán nincs semmiféle keresete. Egyideig még volt tartaléka vagy fizetett helyette a testvér, a rokon, de ezek a források mind kiapadtak. A legtöbb nem is sokat tekerőriázik, hanem bevallja, hogy képtelen fizetni, és nem is igéri, hogy a közeljövőben fizetni tud, azonban nem hajlandó költözöködni. A háztulajdonosok szaladgál fűhöz-fához, kilakoltatni nem meri lakóját, mert nem tudhatja, hogy ilyen erőszakos lépés mire vezet. A politikai pártok egyöntetűen követelik a tél idejére a kilakoltatás felfüggesztését. A háztulajdonosok azt magyarázzák, hogy ez egértelmű a nemfizetés kímálásával.

Nemcsak a szélső baloldali, hanem már a jobboldali pártok is gondolkoznak arról, hogyan lehetne ezt a megoldhatatlan-

nak látszó problémát valahogyan rendezni. A szocialisták felvetették azt a gondolatot, hogy a bíróság avatkozzon be ezekbe az ügyekbe. A háborúban jelent meg az a rendelkezés, hogy a bevonult családtagok nem kötelek házbérlő fizetni. Most ennek alapján azt követelik, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy ha a családtag munkanélküli s nem tud sehonnan sem pénzt előteremteni, önhibáján kívül nem szolgáltatja be a házbérlő, tehát a tulajdonos tűrje a lakásában, az állam pedig ne kérjen utána adót.

A szélső jobboldal egészítette ki ezt az indítványt. Mindenben helyeselték a baloldali állásfoglalását és még azt is hozzáfűzték, hogy a háztulajdonos még sérelemről sem panaszokohat, mert hiszen a világháborúban rengeteget keresett, régi adósságát értéktelen papírpénzben fizette vissza, tehát nemzeti ajándékként bírja tehermentes házat. Mindenesetre lesznek béregyeztető bizottságok. Ma csak az fizet havi házbérlő, akinek éppen jólesik. A házakal úgy bánnak, mintha köztulajdonok lennének. Újra vizsztatérnek azok az elgondolások

amelyek a háborúban uralkodtak.

Egyideig a részletűzlet virágzott, néhány hónapig úgyszólván mindent el lehetett adni, csak jó ügynökre volt szükség. Az emberek 75-80 százaléka elég pontosan fizetett, nagyon nagy százalékban voltak olyanok, akik önmaguktól fizettek, még a pénzbeszédöt sem kellett pénzürt küldeni. Ennek egyszer és mindenkorra vége. Az emberek most már nem szegényenlik, hogy nincs pénzük. Nem is próbálják megindokolni, hogy miért nem fizetnek, egyszerűen kijelentik, hogy nincs pénz, tehát ne kérjen tőlük senki.

Azt se szegényenlik, ha annyit sem tudnak előteremteni, amiből élelemre telik. Több mint ötvénezer ember kap már a főváros jóvoltából minden délelben ingyen ebédet. Több mint 200 ezer dollárt ad a főváros és az állam minden hónapban a szegények ingyen ebédjére.

Igy volt a világháború véres zűrzavarában, így van most is, a gazdasági háború hónapjaiban. Akkor is remegve várta mindenki, mikor lesz vége, most is kétségbeesetten néznek előre. Lehet hogy még feketébb lesz az égbolt, de az is kétségtelen, hogy egyszer csak szét szakad a sötét fátyol s annak foszlányain keresztül átviláglik az életetadó nap.

PAIZS ÖDÖN

Magyar Nemzeti Bank a válságról

Mindinkább nagyobb és nagyobb szerephez jut a Magyar Nemzeti Bank, hiszen tőle függ a pengő és a valuta. Ő szabja meg lassan-lassan az egész gazdasági élet irányítását és nélküle egy fillér értékű idegen valutát nem lehet szerezni. A Nemzeti Bank vette kezébe a kivüli irányítást, ugyancsak ő mondja meg, hogy milyen árucikkeket szabad behozni. A belső forgalom irányítására nem gondol, de az egész külkereskedelem egy kézben való összpontosítása tulajdonképpen minden vonatkozásban irányt szab és közvetve hatást gyakorol az emberek életére is. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa most részletes jelentést bocsátott ki, amely a legnagyobb őszinteséggel feltárja a helyzetet. Azt hisszük érdemes ezt a jelentést röviden ismertetni.

Mindenekelőtt a nemzetközi helyzetet világítja meg. A német és az osztrák vámuinói tervek nyilvánosságra jutása az európai politikai légkört teljesen megzavarta. Az osztrák "Creditanstalt" bukása kihatótt valamennyi európai állam hitel életére. A bizalom mindenütt megingott, a pénzügyi kapcsolatok megbomlottak, az aranyvalutáról a legerősebb államok is képtelenek voltak letérni. A Magyar Nemzeti Bank is azt hirdeti, hogy kibontakozás csak messzemenő nemzetközi együttműködéssel lehetséges. Ennek utjában álló politikai és lelki akadályok leküzdése hosszú időt igényel. Nem lehet mást tenni, mint az egyéni szabad kezdeményezést korlátozni s az állam beavatkozását a gazdasági életbe behozni.

Magyarország nem vonhatja ki magát az események hatásából. A buza árszintje 1930 év elején a békebelihez képest még 95 volt, vagyis a békebeli értéknek csak 5%-át vesztette el,

amelyek a háborúban uralkodtak. A pengő értéke külföldről való visszavásárlására 9 millió pengőt adtak. Most már miniszter tárcaközi bizottság van, amely dönt arról, hogy ki kaphat külföldi valutát.

A Nemzeti Bank jelentése ezután a kereskedelem, ipar és a mezőgazdaság kérdéseit teszi szóvá. A buza ára 40%-os árvesztéseséget szenvedett egy év alatt. Az állattenyésztés nem fejlődik, mert nincs meg az a kivitel lehetőségünk, ami azelőtt volt. "Bár egyrészt — mondja a jelentés szövege — az európai agrárállamok között bizonyos együttműködés van kialakulóban és másfelől egyes mezőgazdasági behozatalra szolgáló államok között is kereskedelempolitikai téren a megértés és támogatás jeleivel találkozunk, a nemzetközi együttműködés tényleges eredmények re még nem vezetett.

A magyar viszonyokat különösen erősen bírálja a jelentés. Az agrárvédelmi intézkedések nem hozták meg a kellő eredményt, más irányban kell keresni a boldogulást, az ipar is sűrűl a nemzetközi devizahelyzet visszaságát és különösen az anyagbeszerzés nehéz. Az ipar mégis nagyobb ellenálló erőt mutat, mint a mezőgazdaság.

Mindenki tisztában van azzal, hogy a legnagyobb baj a hitelválság. Ezt is őszintén feltárja a Nemzeti Bank. A bizalomhiány okozta nagyfokú tartózkodás már a mult év első hónapjaiban érezhető volt, az év második felében pedig minden hitelűt úgyszólván megszüntettek. Amióta különféle korlátozásokat bevezettek, a betétállomány apadástart, de zavarok egyáltalában nincsenek. Az emberek fölélik a pénzüket, vagy ingatlanokba mentik át. Vidéken a pénzügyi intézkedések nagy bajuk van, mert az emberek nem adják be a betétjeiket. Nagyon erősek a magyar vidéki pénzügyi tézetek, amit az is bizonyít, hogy a betéteket zavartalanul vissza tudták fizetni. A kihelyezett tőkéket visszavették és ebből fedezték a betétek visszafizetésének 60%-át. A vállalkozási kedv is természetesen nagyon csökkent.

A jegyforgalom alacsonyabb volt mint ezelőtt. Julius közeptől augusztus elejéig volt emelkedés. 159 millióról 504 millió pengőre ugrott volt a tényleges jegyforgalom, de azután lecsökkent 352 millióra, az év végére föltornászta magát 423 millióra, mindenesetre ez is 46 millióval alacsonyabb, mint egy esztendővel ezelőtt.

Aki ezt a jelentést elolvassa, láthatja belőle, hogy a Nemzeti Bank egyáltalában nem titkolózik, egyenesen, nyíltan bevall mindent: ez a mai helyzet! A magyar pengő vásárló ereje nagyobb, mint azelőtt volt. Semmiféle kalandorpolitikába nem vagyunk hajlandók belemenni. Az ország bankja küszködik, a nehézségekkel bírkózik, de a pengő értékét, bármilyen történelem fogja védeni.

—25—

A JÓSLAT

— Nos, megmondta neked előre a kártyavető a feleség halálát?

— Csak annyit mondott, hogy hamarosan jobb napokat fogok látni.

SZABÓ GYÖRGY

304 Mc Intyre Block,
Winnipeg, Man — Tel: 26 566
Kert- és baromfigyadaságok
Winnipeg környékén
Bevándorlási engedélyek!
Hajójegyek! — Pénzküldés!

ANGOLUL BESZÉLNI IRNI ÉS OLVASNI.

Könnyen megtanulhat minden magyar a híres két dolláros „Angol-Magyar Tanító” 50 leckéjéből. Az ára most csak egy dollár, melyet a megrendeléssel együtt kell beküldeni.

IZIDOR BRAUN

okl. tanító és ny. jegyző
10210 Adams Ave.
Cleveland, O. U. S. A.

NE VÁRJON ADDIG—AMIG KÉSŐ!

Amikor már titkos betegségeknek azonosra kóvetkezmenyelt érzi.
Férfiak használják azonnal a Dr. Bolgár-féle Tripplo pólcsákat és Sanctin Capulákat. Csak írja le ez a jel:

E szerek használata végtelenül egyszerű és munkájában nem zavarja.
ÁRA: 5 dollár.
VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 Buckeye Rd. K. CLEVELAND, O.

BETEG ÖN?

VAGY ERZ VALAMI RENDELLENESÉGET SZERVEZETEBEN? Ha igen — írjon vagy jöjjön el személyesen Keletkanada egyetlen Magyar Gyógyszertárába, ahol magyarul beszélnek és Óhasában képzett GYÓGYSZERÉSZ díjtalanul ad tanácsot és csinálja meg orvosággát.

I. ROTHBART

gyógyszerész és vegyész
594. Dundas St. West. TORONTO, ONT.
POSTAI RENDELÉSEKET AZONNAL KIKÜLDÖNK

Kanada Magyar Újság

Entered as Second Class Matter, Post Office, Ottawa, On., Canada.
Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
575 Hargrave St. WINNIPEG, Man. Canada. Telefon: 23747.

Szerkesztő: **BACSKAI P. BELA** Editor

Nagyobb hirdetések árát kívánjuk azonnal kifizetni a kiadáshoz.
Rates on advertisement contracts furnished on request.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Kanadában 1 évre \$3.00, Félévre \$1.50 Külföld \$4.00
Subscription in Canada 1 year \$3.00 half year \$1.50
To foreign countries 1 year \$4.00

Apróhirdetések előre fizetendők

Legkisebb hirdetés 50 cent. Hármas-
napi kiadás \$1.25. Kijelölés és Wagon
Szervezés vagy állományos a kiadás
hirdetése.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE! Apró-
hirdetéseink között megértjük, hogy
két vagy több hirdetés címe azonos.
Kérjük tehát olvasóinkat a feltün-
tetett nevekre nagyon ügyőseknak,
mert a hirdető csak a saját nevére
érkezett rendeléseikért vállalhatna
felelősséget.

MANITOBA ÖNFENTARTÓ farm ot-
thonok. Minék helyjén a városban,
amikor kiadást 25%-al lecsökkent-
heti és havonta tisztán kereshet 25-40
75 dollár, ha a város környékén la-
kik, ahol pár holdon kertészettel
baromfitenyésztéssel foglalkozhat.
Most van az ideje, hogy jutáson
farmot vagy környékbeli otthont vá-
sároljon. Keressen fel bennünket el-
helyeződése végett. C. Buffet, 304
McIntyre Block, Winnipeg, Man

SANDWICH, ONTARIO. (Windsor
külváros) Grocery & Meat Market
jutányosan eladó, magyar lengyel és
angol vevők. Érdeklődők írjanak
Eugene Klein, 120 Wyandotte St.
Windsor, Ont.

HAT HÓNAPRA keresek egy főbb
asszonyt, akinek jó gyakorlatja van
a kenés-masszázsban és beteg felad-
gát kezeléssel vállalni. Fizetés meg-
egyezés szerint. Cim: Steve Will,
Middle Lake, Sask.

KÜLDJÖN BE \$1.00-t és mi annak el-
térben bérmentve küldünk önnek 3
tucat importált Modiano Club cig-
arettapapírt. Vagy \$1.00-ért bérmen-
tve küldünk egy két különleges
finomra vagy cigarettadobányt, a-
vagy durvára vágott pipardobányt.
Továbbá \$1-ért bérmentve küldünk 3
font különleges minőségű kevert
nyers leveles dobányt. CALGARY
TOBACCO CO 434-8th Ave. East
CALGARY, Alta.

COURTHS - MAHLER

lépéseket megtenned. De mielőtt ezt megtennéd, Ruth, drága
Ruth, tudd meg, hogy szívből, forrón és határtalanul szeret-
telek.

Hogy támadt, hogy élt bennem ez a szerelem, nem tu-
dom, csak azt tudom, hogy életem legdrágább kincse vagy. Ezt
már akkor is éreztem, mikor elhagytál, de nem tartottalak visz-
sza, mert azt mondtad, téged nyugben tartanak a házasság bé-
lyeg. Elhagytalak menni és elhallgattam szerelmemet. De most
tudd meg, mennyire fáj ez nekem.

Szerelmem napról-napra növekedik és utánad való vá-
gyabb mindinkább égetőbb. Azért ez a forró kívánsággal for-
dulok hozzád. Jöjj vissza hozzám és hagyd, hogy szeresselek.
Nagy szerelmem hővel talán meglágyít téged is. Szerelmem
oly nagy, hogy képesnek tartom erre a csodára is. Légy jó és
könyöröltes, kedves, szeretett asszonyom, ird le azt a szót, hogy
mehetek, hogy mennem szabad érted. Hálám irántad határtal-
an lesz. Forró szeretettel ölel Hans Rochusod.

Ruth szeméből sűrűn patakzottak a könnyek. Egí ü-
vösség hatotta át, mialatt e sorokat olvasta. A levél kezében
kis fiához sietett és könnyektől nedves arcát annak alvástól pi-
ros orcájához dugta.

Hazavisz, haza, hazavisz bennünket kis fiam — da-
dogta. A gyermek felébredt és kis kezével ügyetlenül kapirgált
mamája arcán. Ruth fölemelte és magasra tartotta kis fiát és
ujjongva táncolt vele.

Ernesztin kisaasszony a lármára a kertből sietett elő és
könyözött, mikor a nagy újságot meghallotta. Még sohasem
látta Ruthot ilyen vidámnak. A gróf levelétől nem volt meglep-
ve, rég várta már azt, biztosan tudta, hogy a házastársának ki
kell békülniök. — már csak a gyermek kedvéért is. Ruthnak
hirtelen eszébe jutott, hogy ő elmulasztott valamit. Elmulasz-
totta megírni levelében, hogy ő is szereti és már régen is sze-
rette férjét. Leült és megírta a következő levelet.

"Kedves, szeretett Hans Rochusom!

Szeretsz! Itt olvasom drága leveledben. Szeretsz! Oh
de feleséged is mily forrón, igazán szeret. Mily boldog voltam
Hans Rochus, mily boldog! Hogy kinoztalak téged és önmaga-
mat. Szeretlek nagyon-nagyon régóta. De büszkébb voltam,
semhogy bevalljam, mikor azt hittem, te nem szeretsz. De most

WINFELD és MINNIK és azon fla-
talember, akivel 1923-ben Lethbride-
gőz beszéltem és aki ott homesteadot
fogott írjon címre. Zám J. Inure,
BOX: 201 Three Hills, Alta. 7-11

MI VEZETUNK, a többi minket utá-
nos. A mi árunk mérsékelték. A leg
jobb portékát és a legjobb kiszolgá-
lást adjuk. A magyarok szives part-
fogását kéri B. BUTHERFORD ve-
nyes kereskedése Meskanaw, Sask. 8-11

ELADÓ FAMON LEVŐ SZENBANYA.
Jó meneti farmomon levő szénbá-
nyamat eladom teljes felszereléssel,
jutányos árral. Bistos megfizetés
biztos. Bővebb felvilágosítást nyújt
Louis Dorko, Bufford, Alta. 8-10

28 ÉVES ósaszai szakésszel kertész
munkát keres olyan kertészetben, a-
hol értékes szaktudását érvényesíteni
tudná. Hajlandó próbajátéka munkába
állani. Érdeklődők írjanak "Kertész"
jellegre a kiadóhivataltba: 375 Har-
grave St., Winnipeg, Man.

21 ÉVES CSINOS, intelligens, tisztá
multu, modern gondolkodású leány va-
gyok. Beszélk több nyelven. Szeret-
nék levelet írtal megismerkedni intelli-
gens, ügyes és csinos fiatalemberral.
Kor nem határoz. Szűk előnyben
részesülnék. Levelet kérek az alábbi
címe: Miss Arva Boriska, 49 Lons-
dale Rd. Toronto, Ont.

KÖZEPKORU kemény intelligens lány
párzáz dollár hozományal férjhez
menne komoly nőten vagy özvegyem
berhez. Elvált ember, kalandor kímél-
jen. Levelet "E.L." jellegre a ki-
adóhivataltba kérek: 375 Hargrave St
Winnipeg, Man. 5-8

LEVELES sárga cigareta, avagy pi-
padobányt még három hétig rendel-
het ezen olező árral: 10 fontos csom-
ag Ontariobá \$1.40, Manitobába
\$1.60, más államokba \$1.80. Ezen el-
ismert zamatos dobányok csak ná-
lam rendelhetők meg. 6 éves gyakor-
latom révén sikerült csak, a jobb faj-
ta dobányok kiválasztása. Joe Hor-
vath R.R. No. 3. Amherstburg, Ont. 7-10

LEVELES DOHÁNY. Ha keletkna-
dal jól kezelte pipadobányt még nem
használt, úgy februárban jutányosan
küldök mindazoknak, akik még nem
ismerik az alábbi áron bérmentve 5
fontos csomagont: Ontariobá 60
cent, Quebec és Manitobába 70 cent,
Nova Scotia és Saskatchewanba 80
cent, Alberta és British Columbiába
90 cent, 10 vagy 15 fontos csomag-
ban 10 cent fontja, szállítási díj kü-
lön. Kedvezményes áron csak 5 font-
ig rendelhető. Alkalmat adok, hogy
a termelőtől csakis valódi dobányt
és nem a párták sáporékát kapja oly
gyönyörű és mesés áron. L. Spanics
R.R. No. 3 Amherstburg, Ont. 5-8

BRITISH COLUMBIA kitűnő leveles
dobányt 3 fontos csomagokban egy
dollárért, vágott pipadobányt fonton-
ként 60 centért bérmentve szállít Joe
Rényi BOX: 3 Oliver B.C. 8-10

FARMUNKAT keves több éves gy-
akorlati bíró érem, egészséges 30 éves
nőten fiatalember. Lovak és gada-
sági gépek kezelésében járatos. Fejli
is tud. Levélbel megkeresést kér:
Steve Nyikos, 556 Alexander Ave.
Winnipeg, Man.

**MUTASSA MEG ALLANDÓAN
ANGOL CIKKEINKET
ISMERŐSEINEK**

Dr. W. CHASNEY
M.D., C.M., L.M.C.C.
ORVOS és SEBÉSZ
a kanadai Orvosi Társas tagja,
montreali és winniepei kórha-
zak volt szakorvosa
413 Selkirk Ave.
WINNIPEG, MAN.
Telefon: 55-866
Beszél németül és szlovákul!

MENTŐKÖRÜLMÉNY

Bíró: Maga egy megverte a
panaszost, hogy két hétig mun-
kaképtelen volt. Mit tud felhoz-
ni mentésére?
Vádat: Azt, hogy ugyis mun-
kanélkül volt az időt.

MEGHATÁROZÁS

Papa, mi az udvariasság?
— Udvariasság az, ha az em-
bereknek nem adjuk tudtára,
hogy mit gondolunk felőlük.

RITKASÁG

— Valami egészen ritka faj-
ta autót szeretnék, valami tel-
jesen különlegest.
— Igenis, uram; talán egy
autót készpénzfizetésre.

„Mindig fáj a fejem csak azóta nem fáj, mióta Nyuga-Tonet használok!

Mr. Szabó István, Racine, Wis.
írja a következőket: "Allandón gyö-
tört a fejfájás, amíg csak Nyuga-Tonet
kezdtem használni. Sok mindenféle
más orvosságot próbáltam, de ered-
ménytelenül. Miután három napig
szedtem Nyuga-Tonet, a fejfájásom
megszűnt. Most kitűnő az étvágyam
és jól alszom éjjel. Soha sem voltam
jobb egészségben. Sok ismerősöm
szedett Nyuga-Tonet és mind egyetért
velem, hogy csodálatos gyógyszer."
Ha feje fáj, ha fájdalmakat érez az
izmaiban vagy "csuklóiban", ha bete-
geskedik és erőhiányt érez, szedjen
Nyuga-Tonet és meg lesz leve, hogy
már néhány nap után milyen javulás
fog bekövetkezni. Semmiféle orvossá-
g nem pótolhatja a Nyuga-Tonet, a
egészség és erő helyreállításában. Pa-
tikákban árulják. Ha a szomszéd-
ságában lévő patikában nincs raktáron
kérdje, hogy rendeljék meg a nyarba-
ni árusítótól. De ragasskodjon, hogy
Nyuga-Tonet legyen. Utánat ne fo-
gadjon el, mert az értéketlen.

ELADÓ FARMOK. \$500 fizetek an-
nak az egyéneknek, aki be tudja birni
nyitani, hogy levelezéssel félre-
vezetem, vagy a vételnél becsaptam
volna. Ön ha eljön csak egy ismer-
ti meg jótérmet fekete agyag földün-
ket és nagyszerű éghajlatunkat, amit
a turisták ezrel keresnek fel nyári
időben: Kertészet és tyuktenyészté-
sére 40 hold is elegendő, amit gyar-
kon bérmentve \$300-ért, kevés kész-
pénz és előnyös feltételek mellett.
Jöjjon vagy írjon az alábbi címe:
John Demeter, BOX 75 Stratton Ont. 4-8

MAGYAR ORVOSI RENDELŐ!
Telefon: Lancaster 3927
Dr. B. Rabinovitch
B.Sc. M.D.C.M.
Teljesen újjáalakított, legmo-
dernaibb felszerelt orvosi kli-
nika, ahol már magyarul is
beszélhet.
BELSŐ-VER- és NEMÍ BETE-
GEK SPECIALISTAJA
Rendelő órák: Reggel 10-től
este 9-ig, vasárnap d. e. 11-1ig
16 Ontario Street East.
MONTREAL.

KONZULI KERESTETÉS

Felkérem az alant felsoroltakat,
hogy saját érdekükben mielőbb kö-
szöjék jelenlegi címükre az alulrotti
m. kir. konzulátussal.

Tóth Miklós Nyirpilis, Szabon
Lajos Sajószentpéter, Klics Si-
mon Hercegfalva, Hira János,
volt címe: 817-13 St. Prince Al-
bert, Sask, Gaga András Nyir-
egyháza, Maranics János Ber-
zenice. 7-9

Magyar Királyi Konzulátus
Royal Hungarian Consulate
625 Royal Bank of Canada Building
WINNIPEG, Man.

SZARKA JÓZSEF

üzletében magyar pipa és
cigareta dobány, papír
kapható.

A Kanadai Magyar Újság
ügynöke előfizetéseket,
hirdetéseket, kerestéseket
felvesz a lapszáma.

MAGYAR OTTHON SZALLODA
406-4. Ave. South
Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

A "DANUBIA" vállalat követ-
kezé árult ajánlja:
Karkötő- és zseborák, fallórák,
gyűrűk, karperecek, valamint
másféle ékszerek.
Gramofonok, harmonikák, bo-
rotvapengék, borbélykellékek,
nemkülönbön sok más cikk,
melynek mindennap hasznát ve-
sz.
Arjegyünkben számtalan
magyar gramofon-lemez fog la-
láni, melyek közül tetzése sze-
rint válasszon!

Kiszolgálásunk gyors, pontos
és megbízható. Árunk mére-
keltek. Mindenesetre vendők
meg lesz elégedve akár a vásá-
rolt árukkal, akár a végzett ja-
vításokkal.
Írjon ingyen arjegyünkért!
"DANUBIA" Co.
645 Main St. Room 108
WINNIPEG, MAN.

MAGYAR SZÁLLITÁSI VÁLLALAT
1643 De Bullion — MONTREAL Tel: 1064
Elvállal költözködést és bármilyen szállítást, valamint szén és fa
megrendelést.

L A P A T R I E
BILLIARD ÉS KUGLI PÁLYA MONTREALBAN
162 St. Catherine St. East
NAGY ASZTAL ... 15 cent KIS ASZTAL ... 5 cent.
A MAGYAROK TALKALKOZÓ HELYE

Dr. Roman Pniewsky
Sok évi gyakorlattal nagy európai kórházakban
és klinikákon
Specialista belső, vér- és női betegségeknek
3597 ST. URBAIN ST. APT. 8 — MONTREAL
Corner Prince Arthur St.
Rendelő órák: d. u. 3-8
Telefon: HA. 7623

FELHÍVÁS TELEPEDNI SZANDEKOZÓKHOZ

Mielőtt farmvételbe belemennének, forduljanak bizalommal a
BROOKSI MAGYAR IRODÁHOZ
Ez csak egy levél megírásába kerül, de talán egész élet boldogságát
őv meg. — Farmok eladása, földszekertészetek, öntözőberendezések
és anélkül Teljes iródi szolgálatt. Pénzküldés. Okmányküldés.
Beutazási engedélyek. Hajójegyek.

DEMETROVITS DEZSŐ Brooks, Alberta

E. KLEIN IRODA
Hajójegyek, Pénzküldések stb.
(eddigi cím 1033 Erie)
UJ CIM:
120 Wyandotte St. East
WINDSOR, Ont.

MAGYAR BILLIARD-HALL
MONTREALBAN
1603 St. Lawrence Blvd.
SZIVES PARTFOGÁST KER
VARGA JÁNOS

MAGYAR HENTES ÜZLET
ALEX'S MEAT MARKET
642 Logan Ave Winnipeg, Man.
480 King St és Dufferin sarok
Raktáron tart friss sertés, mar-
hahúst, óhazai minőségű kol-
bászárut, füstölt szalonnát, há-
jat, zsírt, tojást, édes némes sap-
rikát. Nagyobb rendeléseket
házhöz, vidékieket Manitoba te-
rületére utánvittel (C.O.D.) száll
lított. Szives partfogást kér
ZEMNICZKY ELEK tulajdonos

A magyarok találkozó helye
EDMONTONBANI
EMPIRE HOTEL
10246 99th St. Telefon 25075
Jutányos árak, pontos kiszolgá-
lás, ceengőszolgálat minden-
egyed szobában!

Tőzsde
Az e heti winniepei helyben szá-
ró árak a következők:
BÚZA —
No 1 \$0.64 No 2 \$0.60 No 3
\$0.55 No 4 \$0.52 No 5 \$0.48
ZAB —
No 2 C W 29% No 3 C W 27%
ÁRPA —
No 2 C W 42% No 3 C W 38%
LEN —
No 1 N C W \$1.01 No 2 C W
\$0.97 No 3 C W \$0.77
ROZS —
No 1 és 2 C W 44% No 3 C W 42%

ALLATÁRAK
GÖBÖLY
J6 ..... 4.50 — 5.50
Közepes ..... 3.50 — 4.00
Szály ..... 2. — 3.
VAGÓ MARHA
J6 ..... 4.50 — 5.50
Közepes ..... 3.50 — 4.00
BIKA
J6 ..... 1.50 — 1.75
Szály ..... 1.00 — 1.25
OKOR
J6 ..... 2.00 — 2.50
Szály ..... 2.00 — 2.50
BORJÚ
J6 ..... 6.00 — 7.00
Közepes ..... 2.00 — 3.00
SERTÉS
Válogatott ..... 3.75 — 4.25
Nehéz ..... 3.25 — 3.50
Könnyű ..... 2.00 — 2.50
No. 1 koca ..... 3.00 — 3.50
No. 2. koca ..... 3.00 — 3.50
BARANY
J6 ..... 5.50 — 6.50
Szály ..... 4.00 — 4.25
BIRKA
J6 ..... 2.00 — 2.50
Szály ..... 1.00 — 1.25

A TENGERSZEM TÜKRE

mindent tudok. Te szeretsz, én szeretlek. Szívem, bárcsak így
maradna ez örökké. Számolom a perceket, míg újra láthatlak,
míg itt lehetsz nálam — és a gyermekünkkel.

A te boldog és szerencsés Ruthod!

Három nap mult el. Három örökkévalóság Ruthnak. E
három nap alatt egyre gyermekével foglalkozott s kereste a kis
baba arcában Hans Rochus vonását.

Ebben a pillanatban látta meg először férje is, aki a vá-
rosból, mivel kocsit nem kapott, türelmetlenségében gyalog jött
ki. Így látta őt meg a napfényes kertben, gyermeke bölcsője fő-
lé hajolva. Hans Rochus megállott és nézte e csodát. Szeme
Ruth szagzó arcán nyugodott. Oly szép volt, oly bájos, oly sze-
retettel tell. Ruth nem hallotta s nem látta férjét, nem tudta,
hogy meglesli valaki.

A gyermekkel csevegett:

— Szívecsém, kis szívem, örülj, úgy-e örülsz, nevétsz?
Apa jön, jön mindjárt s visz bennünket haza. Bizony neked pa-
puskád van, jó papuskád, örül majd ha meglát. Hallod, drága-
ságom, gyönyöröm, apád jön, kedves jó apád.

És szívéhez szorította a gyermeket.

Hans Rochus könnyben uszó szemmel nézte Ruthot és
csodálkozott, hogy felesége milyen változatosan ment keresztül.
Ez a boldogságtól ragyogó fiatal nő alig hasonlított az ő csön-
des, nyugodt, hideg Ruthjához. Mélyen megindította ez a vál-
tozás. Lassan, hogy meg ne ijessze, ejtette ki felesége nevét.
Ruth fölpillantott és férje vágyódó szemébe nézett. Reszketés
rázta meg és forró vérhullám öntötte el arcát. Egy pillanatig
némán álltak egymással szemben. Aztán Ruth utánozhatatlan
mozdulattal nyujtotta Hans Rochus felé a gyermeket, mintha a
legjobbat adhatná neki a világ javai közül, valamit, amit csak
ő adhat s ami örökös köteléket teremt közöttük.

Hans Rochus karjába ölelte feleségét és gyermekét.
Szómi nem tudott, de Ruth sem. Csak egymás szemébe néztek,
melyben végnélküli boldogság látszott. Hans Rochus Ruth re-
megő számára nyomta ajkát s a világ elsüllyedt a két boldog em-
ber előtt. A kis Hans Rochus hangja riasztotta őket fel. Az apa
büszkén karjába kapta fiát s ragyogó szemmel nézte.

— Boldog vagy Ruth? Igaz, hogy szeretsz?